

T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ GELENEKSEL TÜRK
MÜZİĞİ DERSLERİNE YÖNELİK TUTUMLARI
(BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

NEŞE KAYA

BALIKESİR, 2022

T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ GELENEKSEL TÜRK
MÜZİĞİ DERSLERİNE YÖNELİK TUTUMLARI
(BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

NEŞE KAYA

TEZ DANIŞMANI

DOÇ. DR. GÖKALP PARASIZ

BALIKESİR, 2022

T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TEZ ONAYI

Enstitümüzün Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı'nda 201912567005 numaralı Neşe KAYA'nın hazırladığı "Müzik Öğretmeni Adaylarının Geleneksel Türk Müziği Derslerine Yönelik Tutumları (Balıkesir Üniversitesi Örneği)" konulu YÜKSEK LİSANS tezi ile ilgili TEZ SAVUNMA SINAVI, Lisansüstü Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliği uyarınca tarihinde yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda tezin onayına OY BİRLİĞİ/OY ÇOKLUĞU ile karar verilmiştir.

Üye (Başkan) Doç. Dr. Özge GENÇEL ATAMAN

İmza

Üye Dr. Öğr Üyesi Belgin UZUNOĞLU YEGÜL

İmza

Üye (Danışman) Doç. Dr. Gökalg PARASIZ

İmza

.../.../...

Enstitü Onayı

ETİK BEYAN

Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Kuralları'na uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde ve ortaya çıkan sonuçlarda herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu, bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

.../.../20...

İmza

Neşe KAYA

ÖNSÖZ

Tez yolculuğumda bilgisi ve katkısıyla yoluma ışık tutan, disiplin ve dayanışma içerisinde süreci yöneten, manevi yönüyle güç veren değerli danışmanım Doç. Dr. Gökâlþ PARASIZ'a, tez çalışmamda desteklerini esirgemeyen Doç. Dr. Özge GENÇEL ATAMAN'a, katkılarından dolayı Dr. Öğretim Üyesi Belgin UZUNOĞLU YEGÜL'e, Doç. Dr. Elif GÜVEN'e, Öğr. Gör. Dr. Barış KARDEŞ'e teşekkürlerimi sunarım. Derslerinde ölçęi uygulayan ve veri toplamama yardımcı olan değerli hocalarıma, ölçęi yanıtlayan müzik öğretmeni adaylarına, desteklerinden ötürü sevgili aileme teşekkürlerimi sunarım. Alana katkısı olması dileklerle.

BALIKESİR, 2022

NEŞE KAYA

ÖZET

MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ GELENEKSEL TÜRK MÜZİĞİ DERSLERİNE YÖNELİK TUTUMLARI (BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ)

KAYA, Neşe

Yüksek Lisans, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Gökalp PARASIZ

2022, 59 sayfa

Bu araştırmada müzik öğretmeni adaylarının Geleneksel Türk Müziği derslerine ilişkin tutumlarının genel olarak hangi düzeyde olduğu ölçülmüştür ve müzik öğretmeni adaylarının Geleneksel Türk Müziği derslerine ilişkin tutumlarının; cinsiyete, sınıf düzeyine, dahil oldukları öğretim programına, mezun oldukları lise türüne, en sık dinledikleri müzik türüne göre anlamlı farklılık gösterip göstermediği belirlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubu, 2020-2021 eğitim öğretim yılında Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik Eğitimi Anabilim dalında öğrenim görmekte olan lisans 2. sınıflardan 25 öğretmen adayı, 3. sınıflardan 21 öğretmen adayı ve 4 sınıflardan 42 öğretmen adayı olmak üzere toplam 88 öğretmen adayından oluşmaktadır. Araştırma betimsel tarama modelinde desenlenmiştir. Veri toplama yöntemi olarak nicel yöntem kullanılmıştır. Verilerin dağılım durumlarının belirlenebilmesi için Skewness (Basıklık) ve Kurtosis (Çarpıklık) değerleri dikkate alınmıştır.

Araştırma sonucunda Geleneksel Türk Halk Müziği ve Geleneksel Türk Sanat Müziği derslerine yönelik tutumların genel ortalaması orta düzeyde bulunmuştur. GTHM ve GTSM derslerine ilişkin tutumların sınıflar arası, öğretim programı ve cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmadığı fakat ortalamalar incelendiğinde, kadın müzik öğretmeni adaylarının her iki derse karşı tutumlarının erkek müzik öğretmeni adaylarının tutumlarına göre daha olumlu olduğu görülmektedir. GTHM derslerine ilişkin tutumların mezun olunan lise türüne göre anlamlı bir farklılık göstermediği ve GTSM derslerine ilişkin tutumlarının

mezun olunan lise türüne göre GSL mezunları açısından anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmektedir. Müzik öğretmeni adaylarının GTHM derslerine yönelik tutumları ile dinledikleri müzik türleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmış ancak bu farklılığın hangi müzik türünden/türlerinden kaynaklandığını belirlemek için yapılan analiz sonucunda bir fark bulunamamıştır. Müzik öğretmeni adaylarının GTSM derslerine yönelik tutumları ile dinledikleri müzik türleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Müzik Öğretmeni Adayları, Müzik Eğitimi, Geleneksel Türk Müziği, Geleneksel Türk Müziği Dersleri, Tutum

ABSTRACT

ATTITUDES OF MUSIC TEACHER CANDIDATES TOO TRADITIONAL TURKISH MUSIC LESSONS (SIMPLE OF BALIKESIR UNIVERSITY)

KAYA, Neşe

Master Thesis, Department of Fine Arts Education of Music Education Science

Thesis Advisor: Associate Prof. Dr. Gökalp PARASIZ

2022, 59 pages

In this study, the general level of the attitudes of the music teacher candidates towards the Traditional Turkish Music lessons was measured and the attitudes of the music teacher candidates towards the Traditional Turkish Music lessons; It was determined whether there was a significant difference according to gender, grade level, the curriculum they were involved in, the type of high school they graduated from, and the type of music they listened to most frequently. The study group of the research consisted of a total of 88 teachers, 25 from the 2nd grade, 21 from the 3rd grade, and 42 from the 4th grade, studying in Balıkesir University Necatibey Education Faculty Fine Arts Education Music Education Department in the 2020-2021 academic year. consists of candidates. The research was designed in descriptive scanning model. Quantitative method was used as data collection method. Skewness and Kurtosis values were taken into account in order to determine the distribution status of the data.

As a result of the research, the general average of attitudes towards Traditional Turkish Folk Music and Traditional Turkish Art Music lessons was found to be moderate. There is no significant difference between the attitudes towards GTHM and GTSM courses between classes, according to the curriculum, and between genders, but when the averages are examined, it is seen that the attitudes of female music teacher candidates towards both lessons are more positive than the attitudes of male music teacher candidates. It is understood that the attitudes towards GTHM courses do not differ significantly according to the type of high school graduated ($p>0.05$). It is understood that their attitudes towards GTSM courses differ

significantly in terms of GSL graduates according to the type of high school they graduated from ($p<0.05$). It was concluded that there is a significant difference between the attitudes of music teacher candidates towards GTHM lessons and the music genres they listen to, but no difference was found as a result of the analysis made to determine which music genre(s) caused this difference. It is seen that there is no significant difference between the attitudes of music teacher candidates towards GTSM lessons and the types of music they listen to.

Keywords: Music Teacher Candidates, Music Education, Traditional Turkish Music, Traditional Turkish Music Lessons, Attitude

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	vi
ÇİZELGELER LİSTESİ	x
ŞEKİLLER LİSTESİ	xii
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xiii
1. GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın Problemi	1
1.2. Araştırmanın Amacı	2
1.3. Araştırmanın Önemi	3
1.4. Araştırmanın Varsayımları	3
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları	4
1.6. Araştırmanın Tanımları	4
2. İLGİLİ ALANYAZIN	5
2.1. Kuramsal Çerçeve	5
2.1.1. Eğitim.....	5
2.1.2. Müzik Eğitimi	6
2.1.3. Mesleki Müzik Eğitimi Veren Kurumlar	7
2.1.4. Kültür	10
2.1.5. Türk Müziği Kültürü	11
2.1.6. Geleneksel Türk Müziği.....	12
2.1.7. Tutum	17
2.1.7.1. Tutumların Ölçülmesi.....	17
2.1.7.2. Tutumun Öğeleri ve Özellikleri	18
2.1.8. Müzik Öğretmenliği Lisans Programında Geleneksel Türk Müziği Derslerinin Yeri.....	19
2.2. İlgili Araştırmalar	20
3. YÖNTEM	26
3.1. Araştırmanın Modeli	26
3.2. Çalışma Grubu.....	26
3.3. Veri Toplama Araç ve Teknikleri.....	28

3.4. Verilerin Toplanma Süreci	29
4. BULGULAR VE YORUMLAR.....	31
4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	31
4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	33
4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	34
4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	35
4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	37
4.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	38
5. SONUÇ ve ÖNERİLER.....	41
5.1. Sonuçlar.....	41
5.2. Öneriler.....	45
KAYNAKÇA	47
EKLER.....	52
EK 1 - Etik Kurul Onay Belgesi.....	52
EK 2 - Kişisel Bilgiler Formu ve Geleneksel Türk Müziği Derslerine İlişkin Tutum Ölçeği	53
EK 3 - Tutum Ölçeği İzni İçin Yapılan Yazışmalar.....	55
EK 4 - Bilgilendirilmiş Onam Formu.....	57
EK 5 - 2006 Müzik Öğretmenliği Lisans Programı	58
EK 6 - 2018 Müzik Öğretmenliği Lisans Programı	59

ÇİZELGELER LİSTESİ

Çizelge 1. Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarında GTM Derslerinin Dağılımı ve Ders Saatleri	19
Çizelge 2. Çalışma Grubu	26
Çizelge 3. Geleneksel Türk Müziği Derslerine İlişkin Tutum Ölçeğinden Elde Edilen Puanlara İlişkin Aralık Değerleri	28
Çizelge 4. Örneklem Grubunun Geleneksel Türk Müziğine İlişkin Tutum Puanlarının Normallik Dağılımı	30
Çizelge 5. Müzik Öğretmeni Adaylarının Geleneksel Türk Müziğine İlişkin Tutum Ölçeğinin Tüm Maddelerine Yönelik İstatistik Sonuçları	31
Çizelge 6. Müzik Öğretmeni Adaylarının Geleneksel Türk Müziğine İlişkin Tutum Ölçeğinin GTHM ve GTSM Boyutlarına Yönelik İstatistik Sonuçları.....	32
Çizelge 7. Müzik Öğretmeni Adaylarının GTHM Derslerine Yönelik Tutumlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Analiz Sonuçları.....	33
Çizelge 8. Müzik Öğretmeni Adaylarının GTSM Derslerine Yönelik Tutumlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Analiz Sonuçları.....	33
Çizelge 9. Müzik Öğretmeni Adaylarının GTHM Derslerine Yönelik Tutumlarının Sınıf Değişkenine Göre Betimsel Analiz Sonuçları.....	34
Çizelge 10. Müzik Öğretmeni Adaylarının GTHM Derslerine İlişkin Tutumlarının Sınıf Değişkenine Göre ANOVA Sonuçları	35
Çizelge 11. Müzik Öğretmeni Adaylarının GTSM Derslerine Yönelik Tutumlarının Sınıf Değişkenine Göre Analiz Sonuçları	35
Çizelge 12. Müzik Öğretmeni Adaylarının GTHM Derslerine Yönelik Tutumlarının Dahil Oldukları Öğretim Programı Değişkenine Göre Analiz Sonuçları	36
Çizelge 13. Müzik Öğretmeni Adaylarının GTSM Derslerine Yönelik Tutumlarının Dahil Oldukları Öğretim Programı Değişkenine Göre Analiz Sonuçları	36
Çizelge 14. Müzik Öğretmeni Adaylarının GTHM Derslerine Yönelik Tutumlarının Mezun Oldukları Lise Türü Değişkenine Göre Analiz Sonuçları.....	37
Çizelge 15. Müzik Öğretmeni Adaylarının GTSM Derslerine Yönelik Tutumlarının Mezun Oldukları Lise Türü Değişkenine Göre Analiz Sonuçları.....	37
Çizelge 16. Müzik Öğretmeni Adaylarının GTHM Derslerine Yönelik Tutumlarının Dinlenen Müzik Türü Değişkenine Göre Betimsel Analiz Sonuçları.....	38

Çizelge 17. Müzik Öğretmeni Adaylarının GTHM Derslerine Yönelik Tutumlarının Dinlenen Müzik Türü Değişkenine Göre ANOVA Sonuçları	38
Çizelge 18. Müzik Öğretmeni Adaylarının GTHM Derslerine Yönelik Tutumlarının Dinlenen Müzik Türü Değişkenine Göre Post Hoc Testi Sonuçları	39
Çizelge 19. Müzik Öğretmeni Adaylarının GTSM Derslerine Yönelik Tutumlarının Dinlenen Müzik Türü Değişkenine Göre Betimsel Analiz Sonuçları.....	40
Çizelge 20. Müzik Öğretmeni Adaylarının GTHM Derslerine Yönelik Tutumlarının Dinlenen Müzik Türü Değişkenine Göre ANOVA Sonuçları	40

ŞEKİLLER LİSTESİ

Őekil 1. M¼zik Eğitimi.....	7
-----------------------------	---

KISALTMALAR LİSTESİ

GTM	:	Geleneksel Türk Müziği
GTHM	:	Geleneksel Türk Halk Müziği
GTSM	:	Geleneksel Türk Sanat Müziği
MEB	:	Milli Eğitim Bakanlığı
YÖK	:	Yüksek Öğretim Kurulu
f	:	Frekans
n	:	Sayı
p	:	Anlamlılık Değeri
pp.	:	Page
s.	:	Sayfa
SPSS	:	The Statistical Packet for The Social Science
ss	:	Standart Sapma
vd.	:	ve diğerleri
\bar{X}	:	Aritmetik Ortalama

1. GİRİŞ

1.1. Araştırmanın Problemi

Eğitim bir toplumun yeniliklere ve çağdaş uygarlığa ayak uydurmasının en önemli araçlarından biridir. Bireyin kendini ifade etmesinin sağlanmasında, yaratıcılık ve yeteneklerinin ortaya çıkarılıp geliştirilmesinde eğitim önemli bir rol oynar. Özsoy (2007), eğitimin insana yapılan uzun vadeli bir yatırım olduğunu ve sanatın eğitimle geliştirilebileceğini, sanat ve sanatçıya verilen önemin eğitimin doğru planlamasıyla ilişkili olduğunu ifade etmektedir (Özsoy, 2007, s. 25). Müzik, seslerin biçimsel güzelliğini ve duygusal ifadesini birleştirme sanatıdır (Parker, 2015, s. 2). Bu sanatın gelişebilmesi ise müzik eğitimine bağlıdır. Bireylerin müziği programlı, yöntemli ve doğru bir şekilde öğrenebilmeleri müzik eğitimi yoluyla sağlanabilir. Bu süreçte, eğitim gören bireyin kendilerine ait müziksel yaşantıları da ön plana çıkmaktadır. Uçan (1997), bireylerin müzik eğitimi yoluyla kendi çevresi ve müzik çevresi arasındaki iletişimin daha sağlıklı ve verimli olabileceğini belirtmektedir (Uçan, 1997, s. 10).

Eğitim Fakültelerine bağlı Müzik Öğretmenliği Programları, müzik öğretmeni yetiştirmek amaçlı kurulan bölümlerdir. Eğitim Fakültelerinin Müzik Öğretmenliği Bölümünü bitirenler Müzik Öğretmeni unvanını mezuniyeti ile birlikte alırken Konservatuvar ve Güzel Sanatlar Fakültesi mezunları da formasyonlarını tamamları halinde müzik öğretmenliği yapabilmektedirler.

Müzik öğretmenliği programında yer alan Geleneksel Türk Halk Müziği (GTHM) ve Geleneksel Türk Sanat Müziği (GTSM) dersleri, müzik öğretmeni adaylarının eğitimlerini tamamlamaları için gerekli olan zorunlu dersler arasındadır. Bu dersler, geçmişten günümüze yürürlüğe giren müzik öğretmenliği lisans programlarında, çeşitleri ve süreleri bakımından artış göstererek bulunmuştur.

Müzik öğretmenleri, özel kurumlarda veya Milli Eğitim Bakanlığında, ilköğretim ve ortaöğretim kademelerinde çalışabilmektedir. Bu kademelerde de

Geleneksel Türk Müziğine (GTM), hem ilköğretim hem de ortaöğretim müzik dersi müfredatında bütün türleriyle yer verilmiş ve konuları daha kapsamlı hale getirilmiştir. Bu bağlamda bu kademelere müzik öğretmeni olarak yetişen müzik öğretmeni adaylarının eğitimini aldığı bu dersleri meslek yaşantılarında etkin bir şekilde kullanmaları beklenmektedir.

Tutum, kişilerin herhangi bir konu, nesne ya da olaya karşı bilgi, deneyim, duygu ve güdülerine dayanan bilişsel, duyuşsal ve devinişsel tepkilerdir (İnceoğlu, 2011, s. 22-23). Öğrenmenin sağlıklı bir şekilde gerçekleşebilmesi için müzik öğretmeni adaylarının derse yönelik olarak geliştirdiği tutumlar önem taşımaktadır. Bu doğrultuda araştırmanın problem durumunu, “Müzik Öğretmeni Adaylarının Geleneksel Türk Müziği Derslerine İlişkin Tutumlarının Belirlenmesi” oluşturmaktadır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Çalışmada müzik öğretmeni adaylarının GTM derslerine yönelik tutumlarının farklı değişkenler üzerinden değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda aşağıdaki soru başlıklarına yanıt bulunmaya çalışılacaktır.

1. Müzik öğretmeni adaylarının GTM derslerine ilişkin tutumları genel olarak hangi düzeydedir?
2. Müzik öğretmeni adaylarının cinsiyetleri ile GTM derslerine ilişkin tutumları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
3. Müzik öğretmeni adaylarının öğrenim görmekte oldukları sınıf ile GTM derslerine ilişkin tutumları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
4. Müzik öğretmeni adaylarının dahil oldukları öğretim programı ile GTM derslerine ilişkin tutumları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
5. Müzik öğretmeni adaylarının mezun oldukları lise türü ile GTM derslerine ilişkin tutumları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
6. Müzik öğretmeni adaylarının en sık dinledikleri müzik türleri ile GTM derslerine ilişkin tutumları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

1.3. Araştırmanın Önemi

Bu araştırmada müzik öğretmeni adaylarının GTM derslerine ilişkin tutumlarının genel olarak hangi düzeyde olduğu ölçülmüştür ve müzik öğretmeni adaylarının GTM dersine ilişkin tutumlarının; cinsiyete, sınıf düzeyine, dahil oldukları öğretim programına, mezun oldukları lise türüne, en sık dinledikleri müzik türüne göre anlamlı farklılık gösterip göstermediği belirlenecektir.

2020-2021 Bahar yarıyılında 2006 ve 2018 lisans programı ile öğrenim gören öğrenciler bir arada bulunmaktadır. Bu durum, her iki program arasındaki Geleneksel Türk Müziği derslerinin çeşidi, sayısı ve süreleri açısından karşılaştırma imkânı sağlayacağından önemli görölmektedir.

İlköğretim ve ortaöğretim Müzik Dersi Programlarında geleneksel müzik konularına daha çok yer verilmeye başlanması ile müzik öğretmeni adaylarının geleneksel müziklerimiz ile ilgili edinecekleri mesleki bilgiler daha önemli hale gelmiştir. Bu bağlamda müzik öğretmeni adaylarının geleneksel müzik derslerine yönelik tutumlarının belirlenmesi önemli görölmektedir. Öğrencilerin bir derse yönelik tutumlarının ortaya çıkarılması o derse dair yapılacak öğretim programlarının geliştirilmesinde de etkili olacaktır.

1.4. Araştırmanın Varsayımları

1. Araştırmanı alışma grubunu oluşturan Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakóltesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik eğitimi Anabilim Dalı öğretmen adaylarının veri toplama aracındaki maddeleri objektif ve tarafsız olarak cevapladıkları varsayılmaktadır.

2. Araştırmada kullanılan veri toplama aracının ve elde edilen verilerin analizinde faydalanılan istatistiksel yöntemlerin yeterli olduğu varsayılmaktadır.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma; 2020-2021 eğitim öğretim yılında Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalında öğrenim görmekte olan 2., 3., 4. sınıf lisans öğrencileri ile sınırlı tutulmuştur.

1.6. Araştırmanın Tanımları

Gelenek: Geçmişten beri süregelen, gayri resmi yollarla kazanılarak nesilden nesile aktarılan kültürel değerler alışkanlıklar (http-1)

Türk Müziği: Türk makam, usul, beste biçimi ve kurallarına göre yapılan müzik (Sözer, 1986, s. 793).

Makam: Bir yörenin müzik kültürü içindeki özgün ses perdelerinin ezgisel yürüyerek (seyir) oluşturduğu kalıplaşmış ezgi (Duygulu, 2014, s. 316).

Halk Müziği: Halk müziği, halkın ortak duygu ve düşüncelerini yansıtan, halk içinde her zaman var olan halk sanatçıları tarafından yakılmış, değişimler ve yoğrulmalarla dilden dile, telden tele, kulaktan kulağa yayılarak geçmişten günümüze ulaşmış geleneksel müziktir. Bir ulusun özüne özgü ulusal müziği halk müziğidir (Büyükyıldız, 2009, s. 89).

Tutum: Tutum, bireyin çevresindeki olay, kişi, durum, nesne ve düşüncelere karşı tetikte olma hali veya gösterdikleri tepkilerdir (Baysal, 1981, s.2; Tezbaşaran, 2008, s. 1; İnceoğlu, 2011, s. 23; Sandıkçı, 2011, s. 252).

Öğretmen Adayı: Eğitim Fakültelerinde öğretmen olmak amaçlı öğrenim gören öğrencilerdir.

2. İLGİLİ ALANYAZIN

2.1. Kuramsal Çerçeve

2.1.1. Eğitim

Eğitim, bireylere kendi davranışlarından yola çıkılarak, istenilen yönde, kasıtlı ve planlı bir şekilde davranış, bilgi ve beceri kazandırmayı amaçlayan aynı zamanda bireyi hayata hazırlayan süreçlerin tümüdür (Bilgin, 1984, s. 55; Ertürk, 1991, s. 12; Parasız, 2009, s. 1; Arı, 2014, s. 4).

Eğitim, yönlendiren, şekillendiren ve geliştiren tarafı ile bireylerin toplum içinde nitelikli bir yer kazanmalarını sağlayan; bilinçli, amaçlı yapılan kültürlenme, kültürleşme ve kültürleme süreçleridir (Uçan, 1997, s. 7; Coşkun, 2007, s. 1; Sönmez, 2007, s. 2).

Arı (2014, s. 4)'ya göre eğitimi oluşturan unsurlardan:

Eğitimin istendik davranışları oluşturması, bireylerin olumlu, insancıl, başarılı, yapıcı gibi istenilen özelliklerde geliştirilmesidir.

Eğitimin kasıtlı olması, istenilen davranışları kazandırma sürecinin herhangi bir rastlantıya bırakılmadan önceden belirlenmiş bir plan ve program dahilinde geliştirilmesidir.

Eğitim tanımlarındaki eğitimin süreç kısmı istenilen yöndeki sürekli değişimlerin tümünü kapsar. Ayrıca eğitim doğumdan ölüme kadar devam ettiği için çok kapsamlı bir süreç olduğu da söylenebilir. Eğitimde bireyin kendi yaşantıları esastır. Birey yaşantıların içinde doğrudan kendi deneyimleri ile kendisi keşfetmelidir.

Eğitim planlı olup olmamasına bağlı olarak ikiye ayrılır. Bunlardan planlı olan türüne "formal eğitim", plansız olup kendiliğinden gerçekleşen türüne

“İnformal eğitim” denir. Formal eğitim süreklilik gösterip göstermemesine bağlı olarak ikiye ayrılır. Bunlardan aynı yaş grubundaki öğrencilere; belli bir program dahilinde uygulanan; kademeli ilerleme sağlayan; okulöncesi, zorunlu temel eğitim (4+4+4) ve üniversite eğitimine “örgün eğitim”, zorunlu ve sürekli olmayan olmayan; hobi, meslek dalında ilerlemek gibi amaçlarla yapılan; halk eğitimi ve hizmet içi eğitim olarak ikiye ayrılan eğitim türüne “yaygın eğitim” denir.

2.1.2. Müzik Eğitimi

Müzik eğitimi, müziksel davranışları düzelter, geliştiren ve kazandıran süreçler bütünüdür. Plan ve program dahilinde bireyin kendi müzik yaşantısından yola çıkılarak kazandırılması gerekmektedir. Müzik yoluyla kültürleme ve kültürlenme sağlanabildiğinden müziğin sosyal ve kültürel amaçları olduğu söylenebilir (Küçüköncü, 2000; Morgül, 2001; Uçan, 2005).

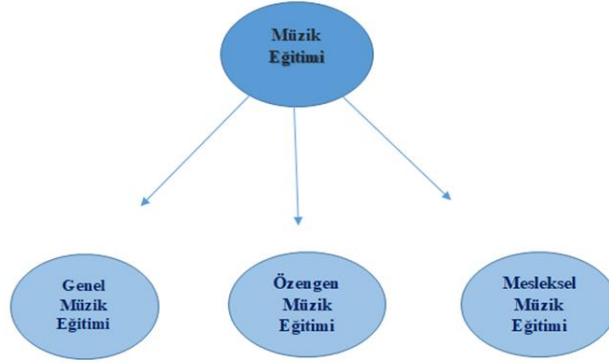
Müzik eğitiminde amaç, müziğin evrensel ve ulusal dilini yeni nesillere öğretmek ve aktarmaktır. Ancak bu sayede yüzyıllardır toplumları bir arada tutan değerler yaşamaya devam edecektir (Öztürk, 2006, s. 107).

Uçan, (1995, s. 121) hangi seviyede, hangi kapsam ve içerikte, nerede ve ne kadar süreyle olursa olsun ve hangi yöntem ya da aracı kullanırsa kullansın müzik eğitiminin, genel, özengen ve mesleksel olarak üçe ayrılarak düzenlenebileceğini belirtmiştir. Kişi, bu üç türden hangisine daha yakınsa ona göre bir eğitim olarak o yolda nitelik kazanmış olur.

Genel müzik eğitimi: Sağlıklı, mutlu ve dengeli bir hayat için gerekli olan müziksel davranışları ve ortak müzik değerlerini kazandırmayı amaç edinen; kimliği, okulu, işi, fark etmeksizin, herkese ve her düzeye yönelik olan müzik türüdür (Uçan, 1995, s. 125; Tarman, 2016, s. 9).

Özengen (amatör) müzik eğitimi: Maddi kazanç gözetmeden sadece zevk için müzik öğrenmek isteyen kişilere verilen eğitimdir. Kişilerin ilgileri doğrultusunda seçilen müzik dalı/kolu yatkınlık seviyelerince sürdürülüp geliştirilebilir (Uçan, 1995, s. 125).

Mesleksel (akademik) müzik eğitimi: Yetenekli olmak n koşuluyla alanda uzmanlaşıp meslek sahibi olmak isteyen kişilere mesleki davranışları kazandırmayı amaçlayan eğitim türüdür (Uçan, 1995, s. 125).

şekil 1. Müzik Eğitimi

2.1.3. Mesleki Müzik Eğitimi Veren Kurumlar

Osmanlı Devleti'nde mesleki ve genel müzik eğitimi Tabilhane, Mehterhane, Enderun, Mevlevihane, Muzika-i Humayun gibi kurumlar ve mekanlarda yapılırdı (Tarman, 2016). Enderun'da müzik eğitimini sarayda maaşlı hocalar ya da dışardan özel getirtilen hocalar tarafından verilirdi. 17.yüzyıldan sonra öğrenciler büyük formlu ve öğrenilmesi zor eserlerin meşki için Gülşen-i Musiki, Darü'l Musiki, Musiki-i Osmani gibi isimler altında lokallere ya da hocaların evlerine gönderilirdi. Bu adet, Mehterhane ile Enderun'un kapatılmasından sonra zorunlu bir ihtiyaç haline gelmiştir (Tanrıkorur, 2019). Gülşen-i Musiki, Darü'l-Musiki-yi Osmani, Darü't-Talim-i Musiki, Darü'l Feyz-i Musiki, şark Musikisi Cemiyeti gibi cemiyetler, çeşitli tarikat dergahları, musikişinas konakları Türk Müziği'nin aktarımı ve eğitiminde önemli roller üstlenen diğer eğitim kurumlarıdır (Kolukırık, 2015; Tanrıkorur, 2019).

Mehter, Emir-i Alem adında yüksek rütbeli memurlar vasıtası ile teşkilatlanan padişaha bağlı resmi devlet kuruluşudur. Mehter topluluğu, savaşlarda ordunun yanında gidip askeri coşturur, düşmanlara korku salar (Say, 2003). Mehterhanede müzik eğitiminden sorumlu olan ve topluluğu yöneten kişi mehterbaşıdır. Osmanlı'da yapılan ıslahatlar kapsamında 1826'da Yeniçeri Ocağı kapatılarak Asakir-i Mansure-i Muhammediye Ordusu kurulmuştur (Gazimihal, 1955). Yeniçeri

Ocağı'nın kapatılmasıyla Mehterhane'ye son verilerek yerine batılı tarzda Muzıka-ı Hümayun kurulmuştur. Kurumun başına 3. Selim'in yakın arkadaşı olan aynı zamanda Napoleon'un emekli bando subayı, ünlü opera bestecisi Giuseppe Donizetti getirilmiştir (Demirbatır, 2005). Donizetti, ilk iş olarak öğrencilerin kullandıkları Hamparsum notasını öğrenip eserleri porteli Batılı tarza çevirmiş ve bu şekilde yazıp öğretmeye başlamıştır. Bando takımını 6 ayda padişaha konser verebilecek hale getirmiştir. Böylece ilk kez batı tarzında askeri bando ve orkestra kurulmuştur. Muzıka-i Humayun'da Batı Müziği'ni sarayın ve toplumun tanınması, benimsemesi amaçlanmış aynı zamanda bandoya personel yetiştirilmiştir (Güldek ve Kılıç, 2016).

Cumhuriyet dönemi değişiklikleriyle birlikte Muzıka-i Humayun önce "Makam-ı Hilafet Mızıkası" ismini almıştır. Daha sonra "Riyaset-i Cumhur Musiki Heyeti" adını alıp Cumhurbaşkanlığı'na bağlanmıştır. Bu heyetin 4 bölümü vardır. Bunlar: Müezzinan, Orkestra, Fasil Takımı ve Bando'dur. Fakat müezzinan ve fasil takımı artık işlevsel olmadığı gibi gerekçelerle ayrılmış bando ve orkestra bölümleri görevlerini sürdürmüştür. Orkestra 1932'de "Cumhurbaşkanlığı Filarmoni Orkestrası" ismi ile MEB'e, bando ise; "Riyaset-i Cumhur Bandosu" ismi ile MSB'ye bağlanmıştır (Say, 2002).

Cumhuriyet döneminde yapılan yenilikler kapsamında Türk Müziği'nin kurumsallaşması gerektiği düşüncesi ile kendi müziğimizi ulusal, evrensel ve çağdaş ilkelere dayanarak yaratmak ve yaygınlaştırmak amaçlanmıştır. Bu bağlamda 1914'te kurulan tiyatro okulu Dar-ül Bedayi'den ayrılarak 1917'de Darülelhan (Nağmeler Evi) kurulmuştur.

Darülelhan'da, kayıt altına alınan Türk Müziği eserleri ve bu eserlerle literatür ve repertuvar oluşturulması; notalı eğitime geçilmesi; Türk Müziği'yle ilgili yayımlar yapılması gibi yazılı kültüre dair önemli çalışmalar yapıldığı görülmektedir (Doğrusöz, Ergur ve Taşdelen, 2021, s. 841). Karakaya (2009, s. 2), 1926'da Darül Elhan'ın Türk Müziği bölümünün kapatılması, eğitim öğretimin kesintiye uğraması ve bu durumun 1975'e kadar sürmesinin etkilerinin günümüzde devlet konservatuvarlarında hala görülmekte olduğunu ifade etmektedir. Doğrusöz, Ergur ve Taşdelen (2021, s. 839), Türk Müziği bölümünün kapatılmasının, kendi öz müziğimizin modernleşen topluma yetişemediği, eskide kalan geçerliliğini ve değerini yitiren kültürel bir kalıntı olduğu algısına sebebiyet verdiğini ifade etmektedir.

Müzik öğretmeni yetiştirilmesi amacıyla Musiki Muallim Mektebi 1 Eylül 1924'te kurulmuştur. "Musiki Muallim Mektebi, önce Milli Musiki ve Temsil Akademisi'ne, daha sonra vazgeçilerek 6 Mayıs 1936 tarihinde Ankara Devlet Konservatuvarı'na dönüştürüldükten sonra müzik ve sahne sanatları alanlarına sanatçı yetiştirmeye yönelince müzik öğretmeni yetiştirme misyonunu o zamanki adı ile Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü Müzik Şubesi üstlenmiştir. 1936-37 öğretim yılında Musiki Muallim Mektebi Temsil sınıfları ismiyle konservatuar faaliyete geçmiş, Riyaset-i Cumhur Filarmoni Orkestrası ise bu akademiden ayrılmıştır. Bütün bu gelişmelerin sonucu müzik öğretmeni yetiştirme amacının yanında sanatçı yetiştirme amacı da ağırlık kazanmaya başlamış ve Musiki Muallim Mektebi'nin öğrencilerinin bir kısmı 1938-39 öğretim yılından itibaren Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü' ne aktarılmış ve Gazi Orta Öğretmen ve Terbiye Enstitüsü Müzik Şubesi adını almıştır. 1938-39 eğitim yılında öğretime başlayan Müzik Bölümü'nün başına Paul Hindemith'in tavsiyesiyle Hitler Almanya'sını terk edip gelen Prof. Eduard Zuckmayer getirilmiştir." (Çakar, 2013).

Musiki Muallim Mektebi, zamanla Gazi Eğitim Enstitüsüne dönüştürülmüştür. 1969 yılına kadar Türkiye'de müzik öğretmeni yetiştiren tek kurum Gazi Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümü olmuştur. İstanbul Atatürk Eğitim Enstitüsü 1969'da, İzmir Buca Eğitim Enstitüsü 1973'te ve Bursa Eğitim Enstitüsünün 1981de açılmasıyla müzik öğretmeni yetiştiren kurum sayısı dörde ulaşmıştır. Eğitim enstitüleri 1978'de "Yüksek Öğretmen Okulu" adını almış ve öğretim süreleri dört yıla çıkmıştır (Çimen, 2004). Müzik öğretmeni yetiştirme görevi, 1982'de Yüksek Öğretim Yasası ile üniversitelerin eğitim fakültelerine devredilerek akademik bir yapıya sahip olmuş oldu. Ayrıca YÖK'ün yeniden yapılandırma süreci kapsamında bu bölümler, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim Dallarına dönüştürülmüştür (Uçan, 2005, s. 449). Müzik öğretmeni yetiştirilmesi Musiki Muallim Mektebi'nin zaman içerisinde öğretmen okuluna dönüşmesi, Gazi Eğitim Enstitüsüne bağlanması ve 1982 YÖK yasasıyla Eğitim Fakülteleri içinde yer alması ile günümüzde hala bu şekilde devam etmektedir (Tebiş, 2006, s. 53).

Günümüzde Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Bölümü dışında Konservatuar ve Güzel Sanatlar Fakülteleri ilgili bölümlerinden mezun olan kişiler pedagojik formasyon almaları ile birlikte müzik öğretmeni olabilmektedir. Ayrıca bu

kademeye öğrenci yetiştirmeyi amaçlayan ilköğretim düzeyinde konservatuvarlar; ortaöğretim düzeyinde Konservatuvar ve Güzel Sanatlar Liseleri bulunmaktadır.

2.1.4. Kültür

Bir topluma özgü düşünce ve sanat eserlerinin bütünü kültürü oluşturur. Türk Dil Kurumu Sözlüğünde kültür “Tarihsel, toplumsal gelişme süreci içinde yaratılan bütün maddi ve manevi değerler ile bunları yaratmada, sonraki nesillere iletmede kullanılan, insanın doğal ve toplumsal çevresine egemenliğinin ölçüsünü gösteren araçların bütünü” olarak tanımlanmaktadır (http-2).

Kültür, toplumların sürüp giden gelenekleşmiş her türlü davranış ve yaşayışlarıdır. Her kültür yaşadığı çevresinin etkisinde kalır bu yüzden her topluluğun kendine özgü bir kültürü vardır (Turan, 2002, s. 189).

Uçan (1997, s. 45) Atatürk’ün müzikle ilgili görüşlerini şöyle aktarmaktadır: “Türkiye Cumhuriyeti’nin temelini kültür oluşturur, kültür bulunduğu yere ait özyapıyı gösterir, bu özyapının sacayaklarını bilim teknik ve sanat oluşturur, sanat dalları arasında en hızlı en önde götürülmesi gereken sanat dalı müziktir. Bir milletin müzikteki değişikliği alıp kavrayabilmesi onun yeni değişikliğindeki ölçüsünü belirler.”

Aman, (2012, s. 151) kültürün kurumlar şeklinde örgütlendiğini, problemlerin çözümünde kullanıldığını ayrıca biyolojik/birleştirici fonksiyonları olduğunu, fonksiyonsuz öğelerin ise toplumdan silindiğini diğer bir deyişle kültürel artık diye bir şey olmadığını ifade etmektedir. Kırkpınar, (2006, s. 55) toplumun içinden ya da dışından olabilen bu karmaşık yapının doğuşu, oluşu, gelişimi ve çeşitlenişi de farklı dinamiklerle beslenir. Bir toplumun düşünen beyinleri ise kültüre her alanda olumlu yönde katkı sağlar şeklinde ifade etmektedir.

2.1.5. Türk Müziği Kültürü

Bir topluluğun birlikte yaşadığı süreç içerisinde ürettiği müziklerin, o toplulukla birlikte yaşaması ve topluluğun yönüne göre akması müziğin kültürel bir süreç içindeki var oluşunu anlatır. Türk Müziği kültürü, Türklerin varlığından bu yana ve göç eden eden sonunda yerleştikleri Anadolu'ya kadar olan süreç içerisinde, birbirleriyle ya da kendi kendileriyle müziksel paylaşımları ve yaşama biçimlerini kapsar. Altaylar ile belirginleşen oluşumu sonrasında Hunlar, Göktürkler, Uygurlar, Karahanlılar, Gazneliler, Selçuklular, Osmanlılar döneminde yaşamaya devam etmiştir. Çok uzun dönemleri kapsayan Türk Müziği Kültürü günümüzde de tüm canlılığı ile yaşamaktadır.

Müzik, kültürün önemli bir unsurudur. Türk Müziği, geniş bir coğrafyada yayılım ve gelişim gösteren zengin ve renkli bir yapıya sahiptir (Ekici, 2002, s. 217).

Hunlar ve Göktürkler döneminde Türk müzikleri dini törenlerde ön plana çıkmaktadır. Bu törenleri hekimlik, şairlik, müzisyenlik sihirbazlık gibi görevleri olan ve Şaman, Baksı, Ozan, ,Kam gibi isimleri olan ruhani kişiler yönetirlerdi. Bu kişiler şiir besteler ve bunları pipa ve kopuz gibi aletlerle musikili olarak doğaçlama ezgilerle söylerlerdi. Ölülerini anma, tanrılara kurban verme törenlerini idare ederler; yağmuru 'yada' taşı ile yağdırırlar; cinler ve ruhlarla irtibat kurarlardı (Özkan, 2006, s. 21). Toplumların zaman içinde değişen ve farklılaşan din ve inanç anlayışları ile beraber müziğe bakış açıları da değişmiş ve müziğin sanatsal yönü giderek daha ön plana çıkmaya başlamıştır.

Hunlar döneminde müzik kültürü sanat müziği, dini ve din dışı müzik, halk müziği, askeri müzik, gibi sınıflar şeklinde yapılanmıştır ve bu yapılanma sonraki dönemlere temel oluşturmuştur. Bu dönemde mehterin atası kabul edilen ve devletin ilk askeri müzik topluluğu olan Tuğ Takımı kurulmuştur. İslamiyet öncesinde modal müzikte en yüksek ve dikkate değer kültürel gelişmeler Uygurlar döneminde görülmüştür (Özşen ve Pelikoğlu, 2015, s. 54). Türkler, Orta Asya'daki askeri müzikle birlikte Anadolu'ya gelene kadar fethettikleri/yerleştikleri coğrafyaların kültürlerinden etkilenmiştir.

Birçok ilim insanı Orta Asya'da sistemleştirdikleri musikiyi ilmi bakımdan inceleyip kitaplar yazmışlardır. Bu kitaplar arasında Kutbü'd-dîn Şirâzî, Dürretü't-Tâc; Urmiyeli Safiyyü'd-dîn Şerefiyye ve Kitâbü'l-Edvâr; Abdü'l-Kadir Merâgî,

Makaasidü'l-Edvâr ve Câmi'ü'l-Elhân, Mahmud Çelebî, Fethiyye ve Zeynü'l-Elhân; Hızır bin Abdullah, Edvâr; Bedr-i Dilşâd, Murat-nâme; Şükrullah Kitâbü'l-Edvâr sayılabilir. Kitapların devrin dili olan Arapça ve Farsça yazılıyor olması daha sonraki devirlerde bir kısım batılı yazarları Türk Müziğinin kökeni hakkında yanıltmış eserlerin Arap ve Acem musikisiyle ilgili oldukları zannedilmiştir (Özkan, 2006, s.25).

Türk müziği ve kültürü ile ilgili Uçan (2006, s. 113), “tarih öncesinde ortaya çıkan ve çağlar boyu yaşayıp, gelişip, zenginleşerek günümüze ulaşan, günümüzde de sürekliliği devam eden bir kültürdür. Bu özelliği ile dünya müzik kültürünün en etkin, en yaygın, en eski ve en köklü müzik kültürlerindedir” şeklinde ifade etmektedir.

“Türk müziği tarih boyunca, Batı müziğinden farklı bir ses sistemi içerisinde, kendi geleneğindeki makam ve usul yapısında gelişmiştir. Orta Asya kökeninden gelen Türklerin, İslam dinini kabul etmeden önce Şaman inancına bağlı oldukları ve bu kökten kaynaklanan vurmali çalgıların etkisindeki askeri müzik geleneğini Osmanlı İmparatorluğu'nun Mehter müziğine aktardıkları bilinir. Geleneksel Türk Müziği, Orta Asya'ya dayalı askeri müzikle birlikte Anadolu'ya gelene dek Türklerin geçtiği coğrafi yörelerden, İslamlık sonrasında İran ve Arap sanatından ve Osmanlı İmparatorluğu'nun yayıldığı alandaki zengin kültür birikiminden etkilenmiştir. Geleneksel Türk Müziği Sanat Müziği ve Halk Müziğini içerir. Sanat müziği, divan edebiyatına bağlı güfteleriyle sarayda ve dinsel çevrelerde yorumlanan müziktir. Halk Müziği ise, halk edebiyatına dayanan, halk arasında çalınıp söylenen ve kendine özgü aksak ölçüleri içeren müziktir. Halk müziği, halk ozanları tarafından yöreden yöreye taşınmış, kuşaktan kuşağa aktarılmıştır” (İlyasoğlu, 1999, s. 295).

2.1.6. Geleneksel Türk Müziği

Osmanlı'da müziğin dini ve din-dışı türleri olup bugün “Türk Sanat Müziği” denilen ince musiki, bugün “Türk Halk Müziği” denilen aşık musikisi, “Mehter” denilen kaba musiki, ve bugün “Batı müziği” denilen 19. Yüzyıldan itibaren kurumsallaşan garp musikisidir (Yöre, 2008, s. 414).

Mehter müziği, zafer sevincini anlatan ve savaşlarda askeri coşturup düşmanlara korku salan müziklerdir. Padişah Mehterhanesi'nin, seferde, saltanat

sancakları altında ve Otağı Hümayun'da ikinci vakti nevbet vurması gelenektir. Ayrıca Padişah mehterleri, Padişah cüluslarında, kılıç alaylarında, savaşlarda, zafer haberi geldiği zaman, arife divanlarında ve günlük hayatta günde beş vakit nevbet vururlardı. Düğünlerde ve şenliklerde, açık hava konserleriyle halkın müzik kültürünü geliştirirlerdi. (Say, 2003, s. 44).

“Türk halk müziği eserleri (Türküler ve oyun havaları), Türk insanının sevincini, üzüntüsünü, heyecanını, coşkusunu, kızgınlığını, sitemini vb. duygularını dile getiren, aynı zamanda yaşanan mekânın fiziki ve beşeri özelliklerinden de bahseden, sözlü veya sözsüz ezgilerin tümüdür. Türk halk müziği, adından da anlaşılacağı üzere halkın içinden çıkmış, halka mal olmuş, halkı anlatan ve halkı tanımlayan bir müzik türüdür. Halkın içinden çıktığı için tekdüzen olmayan bir ezgi, usûl, ayak (makam) ve söz yapısına sahip olup anlatılması ve sınıflandırılması kolay olmayan, karmaşık bir yapıya sahiptir. Bir ezginin halk müziği olabilmesi için halkın duygularını ve düşüncelerini (acı, sevinç, coşkunluk, gurbet, öğüt, sevgi, vb), ortak uğraşlarını ve geçim yollarını (iş alanları, tarım, teknik, hayvancılık vb), uğradıkları ortak sıkıntıları ve kazandıkları başarıları (yangın, sel, deprem, tutsaklık, yengi, yenilgi, bayram vb), ortak kahramanlarını (toplum önderleri, destan erleri, kaçaklar vb), doğanın kendisini ve kimi doğa olaylarını (kar, kış, bahar, yayla, dağ, ırmak, yağmur vb), kimi hayvanlarla ilişkilerini (at, kedi, köpek, horoz vb övme, gülmece doğuran yerme yoluyla) ele alan sözlerle donanmış yalın, ancak içten gelen ezgiler ve bu ezgi ve sözlerin yaratının ürünü (anonimlik) olması gerekmektedir” (Birdoğan, 1988). Anonimlik, nesiller boyu aktarım, yaygınlık, gibi özellikler halk müziklerinin en karakteristik özellikleridir (Duygulu, 2014, s. 223).

Halk ezgisi terimini ilk kez Herder 1774-1778 yıllarında yaptığı derleme çalışmalarında kullanmıştır (Erol, 2009, s. 95). Say (2005), halk müziğimizin Orta Asya göçebe kültüründen geldiğini ve Anadolu'da yaşamış diğer uygarlıklardan (Sümer, Hitit vb.) etkilenerek oluştuğunu ifade etmektedir (Say, 2005, s. 520).

“Anadolu'nun, her bölgesinin her şehrinin hatta bazı ilçelerinin bile kendine özgü bir müzik icrası vardır. Türk halk müziği dediğimiz bu müzik, Türk insanının çeşitli olaylar sonucunda değişik şekillerde duygulanması ve bu duygularını değişik şekillerde ifadesinin bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır” (Ekici, 2002, s. 217).

Emnalar, (1998, s. 27) halk müziklerini “insanların türlü olaylar karşında duygularını melodiyle ifade ettiği, kendine has çalgı çeşitleri ve geniş repertuvarıyla milli benliği yapısında bulunduran, halk biliminin diğer alanlarıyla etkileşim içinde olan ve yerel müziklerin birleşmesiyle oluşan bir müzik türüdür” şeklinde tanımlamaktadır.

Karakaya (2009,s. 2) “Türk müziğinin, tarihsel süreç içindeki gelişim durumuna bakıldığında; Halk müziğinde, ozanlık ve aşıklık geleneğinden kaynaklanan sebeplerle solo icraların yoğun olduğu; Sanat müziğinde ise, solo ve toplu icra anlayışının hâkim olduğu dikkati çekmektedir” şeklinde ifade etmektedir.

Tanrıkörur (2019) THM’yi ozanlar ve aşıklar tarafından ismi koyulmadan yakılan tek ezgili deyişler olarak belirtmektedir (Tanrıkörur, 2019, s. 189). Halk müziği, halkın kendisinin yarattığı, öte yandan çoğunlukla dinlediği ve benimsediği müziktir.

Özbek (2014), halk müziğini anonim ve bireysel olmak üzere iki grupta ele almış ve müzikologların, anonim olana köy halk müziği, bireysel olana şehir halk müziği adını verdiklerini belirtmiştir (Özbek, 2014, s. 986).

Karaelma (2016), TSM’yi, geleneksel usul ve makamların teorik kurallarına göre bestelenen, tek ezgili ve daha çok şarkı formunda yazılan ayrıca icrasında keman, ud, kanun ve tanbur gibi çalgıların eşlik ettiği müzik türü olarak tanımlamaktadır (Karaelma, 2016). Can (2009), Osmanlı’da ileri bir düzeye ulaşmış olan sanat müziğinin, Klasik Türk Müziği olarak da adlandırıldığını belirtmiştir (Can, 2009, s. 66). Karaelma (2016), Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziği isimlendirmelerinin, TRT Ankara ve İstanbul Radyolarının kurulmasıyla birlikte, birimleri tanımlamak maksadıyla kullanıldığını belirtmiştir (Karaelma, 2016).

Okullarda 1926-1976 yılları arasında Klasik Türk Müziği öğretimi yasaklanması; günlük hayatta yeni yer edinen radyolarda Klasik Türk Müziği yasağı getirilmesi ile halk bocalamıştır. Radyoda çıkan batılı tarz çok sesli müzik yerine anlamasalar da makamsal olarak tanıdık gelen Arap müziklerini dinlemeyi tercih etmiştir. Böylece arabesk müzik tohumları yavaş yavaş kulaklara atılmıştır (Özyıldırım, 2013, s. 67).

Arel (1992), Türk müziğinin genel özelliklerini Prozodi Dersleri isimli kitabında; “makam üzerine kurulu bir müzik olduğunu, makamlara kişiliğini seyir

özelliklerinin verdiğini, usuller içinde kalıplaştırıldığını, sazdan çok söze dayalı bir müzik olduğunu, solo ve koro icralarına önem verildiğini, ses ve saza yönelik gazel ve taksimlerin önem arz ettiğini, daha çok meşk usulü ve ezberden icra edilen bir müzik türü olduğunu” ortaya koymuştur (Arel, 1992, s. 86-87).

Klasik Türk Müziği’ni;

- Hazırlık (Farabi-Meragi arası)
- Ön-klasik (Meragi - Hafız Post arası)
- Yenilikçi (İsmail Dede – Hacı Arif Bey arası)
- Romantik (Hacı Arif Bey – Tanburi Cemil Bey arası)
- Çağdaş (Sadeddin Kaynak ve sonrası) şeklinde dönemlere ayırmak mümkündür.

Çağdaş dönemde kendi tekniğinin zirvesine çıkan Klasik Türk Müziği, tabii frekanslı aralıkları kullanan bir ses sistemine sahiptir. Değişik ses aralıklarından oluşan dizilere, bu dizilerin dolaşım (seyir) kurallarına göre kullanılmasından oluşan makamlara (590 değişik makam), ritimlerin en basitten en karmaşığa kadar çeşitli şekillerde birleşmesinden oluşan usullere (2’ den 120 zamanlı’ya 80 değişik usul kalıbı) ve dini – dindışı – askeri – folklorik dallarda çok çeşitli ses ve saz formlarına dayalı olarak icra edilir (Tanrıkorur, 1998, s. 206).

Halk Müziğimizdeki bir ayak, Klasik Müziğimizdeki birden fazla makama denk gelmektedir. Klasik Müziğimizdeki Rast, Nikriz, Mahur, Zavil, Acemaşiran Makamları Halk Müziğimizdeki Müstezad ayağına;

Klasik Müziğimizdeki Segah, Hüzzam, Müstear, Evç, Ferahnak Makamları Halk Müziğimizdeki Misket ayağına;

Klasik Müziğimizdeki Hicaz, Hicazkar, Uzzal, Zirgüle, Şehnaz, Suzidil, Şedaraban, Evcara Halk Müziğimizdeki Garip ayağına;

Klasik Musikide Saba, Dügah, Bestenigar makamları Halk Müziğimizdeki Kalenderi ayağına; Klasik Müziğimizdeki Nihavend, Buselik, Şehnaz-Buselik, Tahir-buselik, Hisar-buselik, Bayati-buselik, Neva-buselik, Sultaniyegah, Ferahfeza makamları Halk Müziğimizdeki Müstezad ayağına;

Klasik Müziğimizdeki Uşşak, Bayati, Bayati-araban, Hüseyini, Neva, Gülizar, Tahir, Muhayyer, Muhayyer-kürdi, Kürdilihicazkar, Karcığar makamları Halk Müziğimizdeki Kerem ayağına denk gelmektedir.

Halk Müziğindeki bir ayağın Klasik Müzikte birden fazla makama tekabül edişi isimlendirme konusunun halk müziğinde klasik müzikteki kadar önem taşımamış olması ve Klasik Musikimizdeki makamların parçalanıp farklı şekillerde birbirine bağlamak suretiyle sayısının 590'a kadar ulaşması ile ilgilidir (Tanrıkorur, 2019, s. 194).

Bugüne kadar halk müziğini makamsal yapısı, ezgi akışı ve ses örgüsü bakımından tanımlamaya çalışan çok sayıda çalışma yapılmıştır. Bu çalışmalar genel olarak iki faz üzerinden yürütülmüştür. Bunlardan biri halk müziğinin kendi yapısına bağlı kalınmasını öne çıkarmakta ve diğeri buna karşı, Klasik Türk müziği ile halk müziğinin aynı kökten gelen iki tür olduğunu esas almaktadır (Duygulu, 2018, s. 34).

Geleneksel Türk Müziği'nin, politik istismara açık şekilde 'halk-aydın' polemikleriyle ele alınması; şehir musikisinin Arap müziğinden etkilendiği ama halk müziğinin asli geleneği koruduğu bu yüzden de bu iki sanatın ayrı incelenmesi gerektiği gibi yaklaşımlar; folklor müziğinin sade bir şekilde 'halk müziği' olarak tanımlanıp klasik müziğimizin "saray musikisi, edvar musikisi, enderun musikisi, tek sesli şehir musikisi, divan musikisi, Türk Sanat Müziği, meyhane musikisi, modal tek sesli müzikler" gibi tanımlarla belletilmeye çalışılması gibi halk müziğimizi, klasik müziğimizin dışında gören ve ondan ayrı köklere bağlamaya çalışılan yorumlar milli bütünlüğümüz için çok zararlıdır (Tanrıkorur, 2019, s. 190).

Türk müziği makam ve usul yapısında müzik tarihi sürecinde bir takım gelişmeler meydana gelmiştir. "Türkiye'de modernleşme süreci bir ihtiyaç ve zorunluluk düşüncesiyle halktan kopuk, yukarıdan aşağıya doğru ve Batı'nın kurumlarının taklidi şeklinde ortaya çıkmış ve bu özelliğini devam ettirmiştir. Bu bağlamda, her zaman ulaşılması gereken bir hedef olarak ortaya konulan modernleşme, sancılı bir süreç olarak gündemdeki yerini kaybetmemiştir." (Kurtdaş, 2012, s. 103).

Modern cumhuriyet ile; tebaadan toplum, kuldan birey, hilafetten laik bir demokrasi hedeflenmişti. Bunu da ancak, siyasal bilinci yüksek, kendi kültürel

temellerinden ve özelliklerinden alacağı güçten beslenen bireyler oluşturabilirdi (Kırkpınar, 2006, s. 57-58).

Musikimizi muasır medeniyetler seviyesine yükseltmek için Avrupa'dan yöntem ve teknik öğrenmek ve köylerde söylenen müzikleri toplamak gerekmektedir. Toplanan Türk halk melodilerinin Batı tekniği kullanarak çok seslendirilmesi gerekmektedir. Bu şekilde hem ulusal hem de çağdaş bir musikiye kavuşmuş oluruz (Gökalp, 2012, s. 18).

2.1.7. Tutum

Tutum, bilimsel olarak 19. yüzyılda incelenmeye başlanmıştır. Latince olan kökeninde “harekete hazır” anlamına gelmektedir (Tavşancıl, 2002, s. 65).

Tutum, bireyin çevresindeki olay, kişi, durum, nesne ve düşüncelere karşı tetikte olma hali veya gösterdikleri tepkilerdir (Sandıkçı, 2011, s. 252).

Tutumlar bir tepki şeklinden daha çok tepki vermeye hazır olma durumudur, durağan olabilir güdülemeyi etkiler, değerlendirme içerir, doğrudan gözlenemez. Tutumlar davranışları, duygu ve düşünceleri etkilemektedir. Gözlenebilen davranış, duygu ve düşüncelerde çıkarım yapılarak tutumlar belirlenmeye çalışılır (Kağıtçıbaşı, 1999; Sakallı, 2001).

2.1.7.1. Tutumların Ölçülmesi

Tavşancıl (2006), tutum ölçümünde öncelikli olarak çalışılacak konuya yönelik cümle ve ifadelerin hazırlanması gerektiğini belirtmiştir. Bireylerin bu cümlelere gerçek duyguları doğrultusunda tepki vermeleri gerektiğini vurgulamış ve bu cümlelerin bir araya getirilmesini de ölçek olarak ifade etmiştir. Ayrıca bu ölçeklerin bireylerin iç dünyalarını yansıtan anketler olduğunu belirtmiştir (Tavşancıl, 2006, s. 107).

Tutumların ölçülmesinde,

- Likert Ölçekler (Toplamalı Sıralama Tekniği)
- Thurstone Ölçekleri (eşit görünen aralıklar tekniği)
- Guttman Ölçekleri (birikimli ölçekleme tekniği)
- Duygusal Anlam Ölçekleri olmak üzere dört tip ölçek kullanılmaktadır.

Likert Ölçekleri, tutumları ölçmede en çok kullanılan ölçek tipidir. Bireyin herhangi bir duruma olan tutumunun yönünü ve derecesinin, hazırlanan ölçek vasıtasıyla kağıt kalemle ya da online olarak belirlenmesidir. Denekler ölçülecek konuyla ilişkili tutum ölçeklerini “tamamen katılıyorum” ,“katılıyorum”, “kararsızım”, “katılmıyorum”, “kesinlikle katılmıyorum” şeklinde işaretleyerek ölçülecek konuyla alakalı eğilimlerini bildirmiş olurlar (Tezbaşaran, 2008, s. 5-9). Dört ölçek tipi arasında bazı önemli farklılıklar vardır. Duygusal anlam ölçekleri, biçimsel olarak sıfatları (iyi-kötü, rahat-gergin gibi); diğer ölçek tipleri sıfatları değil cümleleri içeren ifadelerden oluşur. Likert ölçeğinde cümleler bir boyut üstünde yerleştirilir. Bu açıdan Thurstone ve Guttman ölçeklerinden ayrılır. Thurstone ve Guttman ölçeklerinde ise ifadeler tutum boyutundaki tüm noktaları ifade eder. Guttman ölçeği ise birikimlilik yönüyle Thurstone ölçeğinden ayrılır. Bu ölçekte herhangi bir yerde olumlu cevap olduğunda ölçeğin solunda kalan diğer ifadeler de olumlu kabul edilir. Thurstone ölçeğinde eşit aralıklı ve birikimli olmayan boyut üzerinde verilen yanıtlar sağ tarafı olumlu; sol tarafı ise olumsuz kabul edilerek ölçüm yapılır (Anderson, 1988, s. 2).

2.1.7.2. Tutumun Öğeleri ve Özellikleri

Tutum öğeleri arasında iç tutarlılık ve karşılıklı etkileşim bulunmaktadır. Bu öğelerin birinde oluşan değişikliğin diğerini de etkilemesi beklenen bir durumdur. Örneğin Türk Müziği çalgısı çalmayan bir müzik öğretmeni, müfredattaki Türk Müziği eserlerinin yoğun olduğunu öğrendiğinde (bilişsel öğe), bu dersler ilgisini çekmeye başlayabilir (duyuşsal) ve bu türde müzikler dinleyebilir ya da Türk Müziği çalgısı öğrenmeye (devinişsel öğe) başlayabilir.

Mesleki eğitim veren kurumlarda mesleki davranış kazandırılmaya çalışılır. Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ve meslek derslerine olan tutumlarını tespit etmek bilişsel, davranışsal ve duyuşsal güdüler hakkında fikir edinmemizi sağlar. Bu da eğitime yön vermekle birlikte kişilerin meslekteki başarısı

ve doyumunu fark etmesini sağlar. İlerleyen süreçlerde hangi tutumların kazandırılması gerektiği ile ilgili bilgi verir, tutumların istenilen yönde değiştirilmesini sağlar, oluşturulacak öğretim programlarına katkı sağlar.

Tutum ile görüş kavramı birbirine benzerler fakat tutumlar daha genel bir duruma karşı verilen tepkilerdir. Görüşler ise daha spesifiktir. İnsanlar genelde görüşlerini bilir ve görüşlerinin farkında olurlar fakat tutumlarının farkında olmayabilirler. İnanç, değer, görüş gibi kavramlar tutumlarının oluşmasında önemli rol oynar. Gözlemlenemeyen bu kavramlar hakkında insanların duygularından, düşüncelerinden ve yaptıklarından yola çıkarak bir yargıya varılabilir. Diğer bir deyişle bu kavramlar hakkında tutumları belirlenebilir (Tezbaşaran, 1997).

2.1.8. Müzik Öğretmenliği Lisans Programında Geleneksel Türk Müziği Derslerinin Yeri

Çizelge 1. Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarında GTM Derslerinin Dağılımı ve Ders Saatleri

	1998 Öğretim Programı	2006 Öğretim Programı	2018 Öğretim Programı
3. yarıyıl		GTHM (2 saat) TM Tarihi (2saat)	THM Teori ve Uygulaması 1 (3 saat) Bağlama Eğitimi 1(1 saat)
4. yarıyıl		GTHM Uygulaması (2saat)	THM Teori ve Uygulaması 2 (3 saat) Bağlama Eğitimi 2 (1 saat) TM Tarihi (2 saat)
5. yarıyıl	THM (2 saat)	GTSM (2saat)	TSM Teorisi ve Uygulaması 1 (3 saat) THM Korusu 1 (3 saat)
6. yarıyıl	TSM (2 saat)	GTSM Uygulaması (2saat)	TSM Teorisi ve Uygulaması 2 (3 saat) THM Korusu 2 (3 saat)
7. yarıyıl		TM Çok Seslendirme (2saat)	TSM Korusu 1 (3 saat)
8. yarıyıl			TSM Korusu 2 (3 saat)

Çizelge 1’de görüldüğü gibi müzik öğretmeni yetiştiren kurumların programlarında geleneksel müziklerimizin programlardaki adları zaman içerisinde değişikliklere uğrayarak eğitim-öğretim programları içerisinde yerini almıştır. 1998 yılı Müzik Öğretmenliği Öğretim Programı’nda birbirini takip eden yarıyıllarda ve

haftada ikişer saatlik “THM” ve “TSM” isimli dersler yer alırken, 2006 Müzik Öğretmenliği Öğretim Programı’nda Türk Müziği ile ilgili ders sayısı artırılarak her biri birer dönem ve haftada ikişer saat olan “GTHM”, “GTHM Uygulaması” ve “GTSM”, “GTSM Uygulaması”, ‘TM Tarihi ‘ ve “TM Çok Seslendirme” isimli derslere yer verilmiştir. Ayrıca 2006 öğretim programında 1. yarıyıldan itibaren Okul Çalgıları-I, II ve III olmak üzere 3 yarıyıl boyunca devam eden okul çalgılarına ilişkin derslerde gitar, bağlama ve blok flüt derslerinden birisine yer verileceği belirtilmiştir. Bu durumda 2006 öğretim programında Okul Çalgıları dersi kapsamında 1 yarıyıl süren haftada 2 saatlik bir bağlama eğitimi verilebilmekteydi. 2018 Müzik Öğretmenliği Programı ile birlikte her biri birer dönem ve haftada üç saat olan ‘THM Teori ve Uygulaması 1’, ‘THM Teori ve Uygulaması 2’, ‘TSM Teori Ve Uygulaması 1’, ‘TSM Teori ve Uygulaması 2’, ‘THM Korusu 1’, ‘THM Korusu 2’, ‘TSM Korusu 1’ ve ‘TSM Korusu 2’ isimli derslere programda yer verilmiştir. Aynı zamanda 3.yarıyıl haftada 1 saat ‘Bağlama Eğitimi 1’ isimli derse; onu takip eden diğer yarıyıl haftada 1 saat ‘Bağlama Eğitimi 2’ ve haftada 2 saat ‘Türk Müziği Tarihi’ isimli derse 2018 öğretim programında yer verilmiştir.

Çizelge 1’de son 3 öğretim programındaki Türk Müziği derslerinin çeşit, sayı ve süre bakımından artışı görülmektedir. 1998 programındaki THM ve TSM derslerine 2006 programında ek olarak bu derslerin uygulamasına yer verilmesi ve 2018 programında da uygulama ve teorinin birleştirilerek tek bir ders şeklinde yer verilmesi bu derslerin teori ve uygulama sayesinde daha iyi özümsebilmesi açısından önem arz etmektedir. Diğer dikkat çekilmesi gereken diğer bir nokta ise 2006 programında Okul Çalgıları dersi ile bağlama, gitar ya da blok flüt derslerinden biri verilebilirken 2018 programında bağlama eğitimi dersinin zorunlu olarak yer verilmesidir.

2.2. İlgili Araştırmalar

Önalın ve Şen (2022), “Mesleki Müzik Eğitimi Kurumlarında Verilen Geleneksel Türk Halk Müziği Derslerinde Âşıklık Geleneğinin Yer Alma Durumu” adlı çalışmada, mesleki müzik eğitimi kurumlarının Türk halk müziği dersleri içerisinde aşıklık geleneğinin, yer alması konusunda öğretim üyelerinin görüşleri

incelenmiştir. Araştırma sonucunda; öğretim üyelerin yaklaşımına göre değişen düzeylerde de olsa tüm öğretim üyelerinin Türk halk müziği derslerinde aşıklık geleneğine yer verdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Noyan (2022), “İlköğretim Müzik Dersi Tutumlarının Covid-19 Pandemi Sürecinde İncelenmesi” adlı yüksek lisans tezinde pandemi sürecinde öğrencilerin müzik dersine olan tutumlarının orta düzeyde ve olumsuz olduğunu saptamıştır. Ayrıca cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde kız öğrencilerin müzik dersine yönelik tutumları anlamlı derecede yüksek bulunmuştur.

Koç (2021), “Ortaokul Müzik Kitaplarındaki Makamsal İçerikli Şarkıların Eşliklenmesine Yönelik Müzik Öğretmeni Görüşleri” adlı yüksek lisans tezinde ortaokul müzik kitaplarında makamsal içerikli çok sayıda şarkıların olduğu ve müzik öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun eşlik yaptığı sonuçlarına ulaşmıştır. Müzik öğretmenlerinin makamsal şarkıları eşliklerken makamı tanıma, transpoze, deşifre eşlik çalma, kulaktan eşlik yapabilme, usülleri tanıyabilme, çeşni, geçki kazanımlarının orta düzey üzerinde olduğu sonucuna varılmıştır. Dörtlü armoniden orta düzeyde faydalandığı saptanmıştır. Yukarıda bahsi geçen kazanımlar konusunda; Gsf ve Konservatuvar mezunlarının, eğitim fakültesi müzik öğretmenliği mezunlarına göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptanmıştır. Bu bağlamda Müzik Öğretmenliği bilim dallarında Türk Müziği ders sayılarının artırılması; Armoni, Türk Müziği Çok seslendirme, Müziksel İşitme Okuma ve Yazma ve Eşlik derslerinin birbirleri ile bağlantılı şekilde sürdürülmesi; okul çalgıları dersi içerisinde birden çok Türk Müziği enstrümanı eğitimi verilmesinin meslek yaşantılarına daha hazırlayıcı olacağı sonuçlarına varılmıştır.

Karaaslan ve Özgür (2021), “Müzik Öğretmeni Adaylarının Makamsal, Modal ve Tonal Dizi Bilgilerinin Karşılaştırılması” adlı çalışmada lisans son sınıf öğrencilerine testler uygulanmıştır. Çalışma sonucunda Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalında derslerde daha çok tonal ve makamsal dizilere yer verilmesi; modal dizilerin yeterince vurgulanmaması ve modal eserlerin tanınmamasının doğal bir sonucu olarak müzik öğretmeni adaylarının tonal ve makamsal dizileri modal dizilerden daha fazla tanıdığı sonucuna ulaşılmıştır.

Akbel (2021), “Öğrencilerin Türk Müziği Makamlarına ve Usullerine İlişkin Özyeterlik Algıları” adlı çalışmada, Türk Müziği Nazariyatı derslerini alan lisans

düzeyindeki öğrencilerin makam ve usul bilgileri ile bunları uygulayabilme becerilerine ilişkin özyeterlik algıları araştırılmıştır. Öğrencilerin Türk Müziği makamları ve usulleri konusunda yeterli hissetmedikleri, bunların arasından da büyük usulleri tespit etmede ve dinleyerek makam ve geçkilerini tespit etme konusunda yeterli hissetmedikleri; en çok icra konusunda yeterli hissettikleri sonuçlarına ulaşılmıştır.

Gerek, Yıldırım ve Açılmış (2021), “Dans ve Müzik Eğitimi Alan Konservatuvar Öğrencilerinin İşitsel ve Görsel Ritim Algılarının İncelenmesi” adlı çalışmada Türk müziği konservatuvarı öğrencilerinin, geleneksel müzik ve dansların ritmik yapısını, görsel ve işitsel olarak algılama becerileri ölçülmüştür. Araştırma sonucunda cinsiyete göre anlamlı bir farklılık elde edilmezken Türk Müziği Bölümünde öğrenim gören öğrencilerin işitsel ritim algısının, Türk Halk Oyunları Bölümünde öğrenim gören öğrencilerin görsel ritim algısının daha iyi olması diğer bir deyişle öğrencilerin algısının, aldığı eğitim doğrultusunda gelişerek görsel ve işitsel nitelik kazandığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Erbil (2021), “Burdur Üçtelli Bağlamasının Müzik Öğretmenliği Programlarında Kullanılabilirliğinin Uzman Görüşleri Doğrultusunda İncelenmesi” başlıklı tez çalışmasında, uzman görüşleri değerlendirmiş ve araştırma sonucunda kullanılmasının uygun olduğu; kültürel aktarıma fayda ve öğrencilerin alan dersleri kazanımlarına katkı sağlayacağı; müzik öğretmenlerinin meslek yaşantılarında rahatlıkla kullanabileceği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Adar, (2019) “İlk ve Ortaöğretim Müzik Derslerinde Türk Müziği Kullanımına Yönelik Görüşleri Üzerine Bir Araştırma” adlı çalışmasında İlköğretim okullarında müzik dersinde, Türk müziğine olan bakış açıları ile Türk müziğinin kullanılma durumlarını Afyonkarahisar’da 34 farklı okulda görev yapan müzik öğretmenlerine uygulanan görüşme formu ve anket tekniği ile belirlemiştir. Araştırma sonucunda müzik öğretmenlerinin büyük bir bölümü eğitim fakültesi mezunu iken yaklaşık üçte birinin konservatuvar mezunu olduğu; bu öğretmenleri, çoğunluğu piyano ve keman çok azının da klasik kemençe, kanun ve ud çaldığı; derslerde Türk müziği eserlerin öğretilmesini doğru buldukları ve derslerinde kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Gökçe (2019), “Müzik Öğretmeni Yetiştirme Programı Hakkında, Öğrencilerin, Müzik Öğretmenlerinin ve Öğretim Üyelerinin Görüşleri” adlı yüksek lisans tezinde müzik öğretmenliği lisans programı hakkında görüş bildiren katılımcıların çoğunun programı yetersiz bulduğu sonucuna varmıştır

Sarı (2019), “Müzik Öğretmeni Adaylarının Geleneksel Türk Müziği Derslerine Yönelik Özyeterlik Algılarının İncelenmesi” adlı yüksek lisans tezinde, GTM derslerine yönelik özyeterlik algıları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğunu saptanmıştır. Ayrıca araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının GTM derslerine yönelik özyeterlik algıları ile “cinsiyet, öğrenim görmekte oldukları üniversite, bireysel çalgı ve çalgı grupları, dinlemeyi tercih ettikleri müzik türü, ev ve arkadaş ortamlarında sıklıkla dinlenen müzik türü, ders başarıları ve ders çalışma süreleri” arasında anlamlı farklılık bulunurken, “mezun oldukları ortaöğretim kurumları, aile bireylerinde GTM ile ilgilenen bireyin olma durumu, örgün öğretim süreci dışında GTM ile ilgili bir eğitim alma durumları” arasında anlamlı farklılık bulunamamıştır.

Bayrakçı (2019), “Güzel Sanatlar Fakültelerinde Müzik Eğitimi Alan Öğrencilerin Geleneksel Türk Müziği Derslerine Yönelik Tutum ve Özyeterlik Algılarının İncelenmesi” adlı yüksek lisans tezinde, GTM derslerine yönelik tutumlarının olumlu olduğu, tutumların üniversitelere göre farklılık gösterdiği sonuçlarına ulaşılmıştır. Sınıf ve cinsiyet tutumlarında farklılık bulunamamıştır.

Demirtaş ve Köse, (2018) “ Müzik Öğretmeni Adaylarının Müzik Türlerine İlgileri Üzerine Bir İnceleme”adlı çalışmasında müzik öğretmeni adaylarının müzik türlerine ilgilerini belirlemek amacıyla hazırlanan betimsel çalışmadır. Bu doğrultuda müzik öğretmeni adaylarının dinledikleri müzik türünün, bireysel çalgı dersi başarısı, mezun olunan lise türü, sınıf düzeyi piyano dersi akademik başarısı arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırma sonucunda klasik batı müziği dinlemeyi tercih edenler ile bireysel çalgıları arasında anlamlı fark bulunmuştur. Müzik türlerine olan ilgileri ile sınıf düzeyi, mezun olunan lise türü ve piyano dersi akademik başarısı arasında anlamlı fark bulunamamıştır.

Akarsu (2018), çalışmasında müzik öğretmenliği öğrencilerinin, Türk Müziğine ait perdelerin seslendirilmesindeki yeterlilik seviyelerini araştırmıştır.

Müzik öğretmeni adaylarının çoğunluğunun, Türk Müziği perdelerini yeterli düzeyde seslendiremediği belirlenmiştir.

Derican, Albuz (2008), “Viyola öğretiminde Türk Müziği dizilerine dayalı oluşturulan makamsal içerikli etütlerin işlevsellik durumuna ilişkin öğretim elemanı görüşleri” adlı çalışmada, viyola için geleneksel müziklere ilişkin az metaryal bulunduğu; gelenekselden evrensele ilkesi çerçevesinde, geleneksel müziklere ait öğelerin kullanılmasının çalgı eğitimi açısından olumlu olacağı sonucuna ulaşılmıştır.

Parasız (2008), “Eğitim Müziği Keman Öğretiminde Kullanılan Çağdaş Türk Müziği Eserlerinin Seslendirilmesinde Öğrencilerin Karşılaştıkları Güçlükler” adlı çalışmasında, Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalında öğrenim gören ve bireysel çalgısı keman olan öğrencilerin, çağdaş Türk müziği eserlerini seslendirme konusunda karşılaştıkları güçlükleri saptanmıştır. Araştırma sonucunda katılımcıların çağdaş Türk müziği eserlerini seslendirmede teknik güçlükler yaşadığı ve eserlerin ancak belirli düzeylerde seslendirilebildiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Oztopalan (2007), “İlköğretim Düzeyindeki Özel Okullar ile Devlet Okullarının 6, 7, 8. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumları ve Akademik Başarıları Arasındaki İlişki” isimli tezinde devlet okulunda okuyan öğrencilerin özel okulda eğitim gören öğrencilere göre tutumlarının olumlu olduğu belirlenmiştir. Tutumların, kız öğrencilerde erkek öğrencilere göre daha olumlu olduğu; anne babalarının eğitim ve gelir durumlarına göre farklılaşmadığı; okul içi ve okul dışı müzik etkinliklerine katılıp katılmama ve enstrüman çalıp çalmama durumuna göre anlamlı farklılık olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Barışeri, Can ve Özdek (2006), “Müzik Öğretmenliği Lisans Eğitim Programı Geliştirme Çalışmaları” adlı ,müzik öğretmenleri ve müzik öğretmeni adaylarına anket uygulayarak nicel veriler ve öğretim elemanları ile yapılan görüşme yöntemi ile nitel veriler elde ettiği çalışmada: Programda bağlama dersinin mutlaka olması gerektiği; programdaki GTSM ve GTHM ders saatlerinin tarihsel gelişimi , dersi kavrayabilme ve çalgılarını tanıyabilme yönlerinden yeterli fakat repertuar ve öğretim yöntem/tekniklerini uygulayabilme açılarından yetersiz olduğu sonuçları ortaya koyulmuştur. Bu bağlamda, programda, yakından uzağa ilkesi doğrultusunda,

geleneksel Türk müzikleri ile ilgili derslerin saatleri ve ağırlıklarının arttırılması önerisinde bulunulmuştur.

Nacakçı (2006), “İlköğretim Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumları” başlıklı çalışmasında ilköğretim öğrencilerinin müzik dersine karşı genel olarak olumlu tutum sergiledikleri sonucuna ulaşılmıştır. Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha olumlu tutum sergiledikleri saptanmıştır.

Albüz (2002), “21. yüzyıl Türk müzik eğitiminde yeni oluşum anlayış ve yaklaşımlar neler olmalıdır” isimli çalışmasında, geleneksel müziklerin müzik öğretim programlarında ve müzik ders kitaplarında dengeli bir şekilde dağıtılması gerektiğini belirtmektedir. Her müzik öğretmenin çalgısı ne olursa olsun en az bir Türk Müziği enstrümanını iyi derecede çalması gerektiğini ancak bu şekilde gerçekçi ve başarılı bir müzik öğretmeni olunabileceğini belirtmektedir.

3. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma betimsel tarama modelinde desenlenmiştir. Betimsel taramada araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2016).Veri toplama yöntemi olarak nicel yöntem kullanılmıştır. “Nicel araştırmalar, kuram ve denenceler ile başlayan, standardize edilmiş veri toplama araçlarını kullanan, genelleme temelini nedensellik ilişkileri ile yordayan nesnel bir yaklaşım olduğundan, veri toplanması sürecinde değişkenler ve bunlar arasındaki ilişkileri merkeze alır” (Yıldırım ve Şimşek, 2005, s. 37).

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu, 2020-2021 eğitim öğretim yılında Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi Güzel sanatlar eğitimi müzik eğitimi anabilim dalında öğrenim görmekte olan lisans 2. sınıflardan 25 öğretmen adayı, 3. sınıflardan 21 öğretmen adayı ve 4 sınıflardan 42 öğretmen adayı olmak üzere toplam 88 öğretmen adayından oluşmaktadır. Çalışma grubuna ilişkin bilgiler Çizelge 2’de gösterilmiştir.

Çizelge 2. Çalışma Grubu

	GTHM		GTSM	
	f	%	f	%
Cinsiyet				
Kadın	44	50	31	49,2
Erkek	44	50	32	50,8
Toplam	88	100	63	100
Sınıf	f	%	f	%
2. Sınıf	25	28,4	-	-
3. Sınıf	21	23,9	21	33,3
4. Sınıf	42	47,7	42	66,7
Toplam	88	100	63	100
Öğretim Programı	f	%	f	%

Çizelge 2 - devamı

2018 Programı	45	51,1	20	31,7
2006 Programı	43	48,9	43	68,3
Toplam	88	100	63	100
Mezun Olunan Lise Türü	f	%	f	%
GSL	53	60,2	47	74,6
Diğer	35	39,8	16	25,4
Toplam	88	100	63	100
Dinlenen Müzik Türü	f	%	f	%
Türk Sanat Müziği	4	4,5	2	3,18
Türk Halk Müziği	15	17,0	11	17,46
Arabesk Müzik	5	5,7	4	6,35
Rock Müzik	24	27,3	20	31,74
Pop Müzik	29	33,0	22	34,92
Klasik Müzik	9	10,2	4	6,35
Rap Müzik	2	2,3	-	-
Toplam	88	100	63	100

Çalışmanın GTHM boyutunda katılımcıların 25'inin 2. sınıf (%28,4), 21'inin 3. sınıf (23,9), 42'sinin 4. sınıf (%47,7) öğrencisi olduğu görülmektedir. Veriler cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde müzik öğretmeni adaylarının 44'ünün kadın (%50), 44'ünün erkek (%50) olduğu anlaşılmaktadır. Öğretim programı değişkenine göre müzik öğretmeni adaylarının 45'inin (%51,1) 2018 programına, 43'ünün (%48,9) 2006 programına devam ettiği görülmektedir. Mezun olunan lise türüne göre müzik öğretmeni adaylarının 53'ünün (%60,2) Güzel Sanatlar Lisesi (GSL) mezunu olduğu, 35'inin (%39,8) diğer lise türlerinden mezun olduğu anlaşılmaktadır. Dinlenen müzik türü değişkenine göre müzik öğretmeni adaylarının 29'unun pop müzik (%23,0), 24'ünün rock müzik (%27,3), 15'inin Türk halk müziği (%17,0), 9'unun klasik müzik (%10,2), 5'inin arabesk müzik (%5,7), 4'ünün Türk sanat müziği (%4,5) ve 2'sinin de rap müzik (%2,3) dinledikleri belirlenmiştir.

Çalışmanın GTSM boyutunda katılımcıların 21'i (% 33,3) 3.sınıf, 42'sinin (%66,7) ise 4.sınıfta öğrenim görmekte oldukları görülmektedir. Veriler cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde müzik öğretmeni adaylarının 31'inin kadın (49,2), 32'sinin erkek (%50,8) olduğu görülmektedir. Öğretim programı değişkenine göre incelendiğinde 20'sinin (%31,7) 2018 programına, 43'ünün (%68,3) ise 2006 programına devam ettiği anlaşılmaktadır. Mezun olunan lise türüne göre 47'sinin (%74,6) GSL mezunu olduğu, 16'sının (%25,4) diğer lise türlerinden mezun olduğu görülmektedir. Dinlenen müzik türü değişkenine göre müzik öğretmeni adaylarının 22'sinin pop müzik (%34,92), 20'sinin rock müzik (%31,74), 11'inin Türk halk

müziği (%17,46), 4'ünün arabesk müzik (%6,35), 4'ünün klasik müzik (%6,35) ve 2'sinin de Türk sanat müziği (%3,18) dinledikleri saptanmıştır.

3.3. Veri Toplama Araç ve Teknikleri

Çalışmada nitel ve nicel verilerin toplanmasında 3 farklı ölçme aracından yararlanılmıştır. Araştırmada nicel verilerin toplanmasına ilişkin olarak müzik öğretmeni adaylarının geleneksel Türk müziği derslerine yönelik tutumlarının belirlenmesinde veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından oluşturulan “Kişisel Bilgiler Formu” ile Şen ve Şentürk (2015) tarafından geliştirilen “Geleneksel Türk Müziği Derslerine İlişkin Tutum Ölçeği” kullanılmıştır.

Kişisel Bilgiler Formu; cinsiyet, öğrenim görülen sınıf, ilgili öğretim programı, mezun olunan lise türü ve en sık dinlenen müzik türü olmak üzere 5 sorudan oluşmaktadır.

Geleneksel Türk Müziği Derslerine İlişkin Tutum Ölçeği; Geleneksel Türk Halk Müziği ve Geleneksel Türk Sanat Müziği derslerine yönelik tutumları ölçmeyi amaçlayan 15 olumlu, 9 olumsuz olmak üzere toplam 24 maddeden oluşan beşli likert tipi bir ölçektir. Müzik öğretmen adaylarının ölçekten aldıkları puanların düzeylerini belirlemek amacıyla aralık değerleri hesaplanmıştır. Ölçeğin aralık değerleri Çizelge 3 aracılığıyla sunulmuştur.

Çizelge 3. Geleneksel Türk Müziği Derslerine İlişkin Tutum Ölçeğinden Elde Edilen Puanlara İlişkin Aralık Değerleri

Olumlu Tutum Maddeleri			Olumsuz Tutum Maddeleri		
	Seçenek	Aralık Değeri		Seçenek	Aralık Değeri
5	Kesinlikle katılıyorum	4,20 – 5,00	1	Kesinlikle katılıyorum	1,00 – 1,79
4	Katılıyorum	3,40 – 4,19	2	Katılıyorum	1,80 – 2,59
3	Kararsızım	2,60 – 3,39	3	Kararsızım	2,60 – 3,39
2	Katılmıyorum	1,80 – 2,59	4	Katılmıyorum	3,40 – 4,19
1	Kesinlikle katılmıyorum	1,00 – 1,79	5	Kesinlikle katılmıyorum	4,20 – 5,00

Geleneksel Türk Müziği Derslerine İlişkin Tutum Ölçeği tek boyutlu bir ölçektir. Şen ve Şentürk (2015) Cronbach Alpha güvenirlik katsayısını GTHM için

0,930, GTSM için 0,934 olarak bulmuştur. Bu araştırmada ise Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı GTHM için 0,92 ve GTSM için 0,94 olarak hesaplanmıştır. Büyüköztürk'e (2008, s. 171) göre, "güvenirlik katsayısının 0,70 ve daha yüksek olması testin güvenilirliği için yeterli görülmektedir". Buradan yola çıkılarak, çalışmada kullanılan ölçme aracının güvenilirliğinin yüksek olduğu saptanmıştır.

3.4. Verilerin Toplanma Süreci

Araştırma verileri 2020-2021 eğitim öğretim yılı bahar yarısında toplanmıştır. Öğrencilerin GTM derslerine yönelik tutumlarını ölçmek amacıyla çevrimiçi olarak hazırlanan form, online dersler sırasında öğrencilere ulaştırılarak doldurmaları sağlanmıştır. Derse katılanların listeleri ilgili öğretim elemanlarından istenerek, uygulama sırasında derste bulunmayan öğrencilere teams üzerinden mesaj yolu ile ölçek iletilmiştir.

3.5. Verilerin Analizi

Araştırmanın nicel verilerinin analizinde SPSS (Statistical Package Program for Social Science) 25.0 programından yararlanılmıştır. Ölçekteki olumlu tutum maddeleri için 5-4-3-2-1, olumsuz tutum maddeleri için ise 1-2-3-4-5 şeklinde puanlama yapılarak maddeler ters kodlanmıştır. Verilerin dağılım durumlarının belirlenebilmesi için Skewness (Basıklık) ve Kurtosis (Çarpıklık) değerleri dikkate alınmıştır. Skewness ve Kurtosis değerlerinin -1,5 ile +1,5 aralığında olması dağılımın normalliğini göstermektedir (Morgan vd., 2004, s. 49). Çizelge 4'te örneklem grubunun geleneksel Türk müziğine ilişkin tutum puanlarının normallik dağılımına yer verilmiştir.

Çizelge 4. Örneklem Grubunun Geleneksel Türk Müziğine İlişkin Tutum Puanlarının Normallik Dağılımı

Ölçek	n	\bar{X}	ss	Kurtosis (Çarpıklık)	Skewness (Basıklık)
GTHM	88	3,80	,65	,729	,720
GTSM	63	3,62	,74	1,465	,630

Çizelge 4 incelendiğinde, ölçeğin GTHM ve GTSM boyutlara ilişkin kurtosis ve skewness verilerinin -1,5 ile +1,5 bandında yer aldığı görülmektedir. Bu durum, çarpıklık ve basıklık değerlerine göre örneklem grubunun geleneksel Türk müziğine ilişkin tutum puanlarının normal dağılım gösterdiğini ortaya çıkarmaktadır. Bu nedenle araştırmaya ilişkin verilerin analizinde parametrik testlerden yararlanılmıştır. Verilerin normal dağılım göstermesine bağlı olarak ikili grup karşılaştırmalarında Bağımsız Örneklem T Testi ve çoklu grup karşılaştırmalarında ise Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Araştırmada istatistiksel anlamlılık için 0,05 anlamlılık düzeyi seçilmiştir.

4. BULGULAR VE YORUMLAR

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Çalışmanın bu bölümünde müzik öğretmeni adaylarının geleneksel Türk müziğine ilişkin tutum ölçeğine yönelik betimsel istatistiklerine yer verilmiştir. Bu alt probleme yönelik bulgular aşağıda yer alan Çizelge 5 ve Çizelge 6'da sunulmuştur.

Çizelge 5'te müzik öğretmeni adaylarının geleneksel Türk müziğine ilişkin tutum ölçeğinin tüm maddelerine yönelik betimsel istatistikler yer almaktadır.

Çizelge 5. Müzik Öğretmeni Adaylarının Geleneksel Türk Müziğine İlişkin Tutum Ölçeğinin Tüm Maddelerine Yönelik İstatistik Sonuçları

Maddeler	n		\bar{X}		ss	
	GTHM	GISM	GTHM	GISM	GTHM	GISM
Madde 1	88	63	4,04	3,71	1,00	1,09
Madde 2	88	63	3,93	3,74	1,06	1,10
Madde 3	88	63	2,65	2,85	1,24	1,25
Madde 4	88	63	3,65	3,38	1,06	1,12
Madde 5	88	63	3,85	3,49	1,03	1,04
Madde 6	88	63	1,94	2,11	1,02	1,19
Madde 7	88	63	3,68	3,52	1,11	1,13
Madde 8	88	63	4,07	3,98	,76	,79
Madde 9	88	63	2,51	2,66	1,19	1,21
Madde 10	88	63	4,60	4,49	,55	,78
Madde 11	88	63	3,75	3,65	1,17	1,25
Madde 12	88	63	2,30	2,19	1,29	1,14
Madde 13	88	63	4,02	3,96	1,03	1,04
Madde 14	88	63	4,53	4,42	,58	,77
Madde 15	88	63	2,46	2,60	1,18	1,26
Madde 16	88	63	2,63	2,46	1,11	1,14

Çizelge 5 - devamı

Madde 17	88	63	3,88	3,57	1,04	1,20
Madde 18	88	63	2,37	2,47	1,28	1,33
Madde 19	88	63	4,42	4,23	,67	,85
Madde 20	88	63	3,92	3,69	1,11	1,18
Madde 21	88	63	1,81	2,01	,86	1,07
Madde 22	88	63	2,34	2,61	1,26	1,34
Madde 23	88	63	3,36	3,06	1,26	1,25
Madde 24	88	63	2,62	2,85	1,11	1,20
Ölçek Toplam	88	63	3,30	3,24	,36	,37

Çizelge 5 incelendiğinde, müzik öğretmeni adaylarının ölçekteki GTHM ($\bar{X}=3,30$) ve GTSM ($\bar{X}=3,24$) maddelerine ilişkin ortalamalarının birbirlerine çok yakın olduğu anlaşılmaktadır. Ölçeğin GTHM ve GTSM boyutlarında en düşük ortalamaya sahip maddelerini 6. 9. 12. 15. 16. 18. 21. ve 22. maddeler oluşturmaktadır. 10. 14. ve 19. maddeler ise ölçekteki GTHM ve GTSM boyutları açısından en yüksek ortalamaya sahip maddelerdir.

Çizelge 6'da müzik öğretmeni adaylarının geleneksel Türk müziğine ilişkin tutum ölçeğinin GTHM ve GTSM boyutlarına yönelik betimsel istatistikler yer almaktadır.

Çizelge 6. Müzik Öğretmeni Adaylarının Geleneksel Türk Müziğine İlişkin Tutum Ölçeğinin GTHM ve GTSM Boyutlarına Yönelik İstatistik Sonuçları

	n	Min	Max	\bar{X}	ss	Düzye
GTHM	88	2,58	4,33	3,30	,36	Orta Düzey
GTSM	63	2,42	4,33	3,24	,37	Orta Düzey

Çizelge 6 incelendiğinde müzik öğretmeni adaylarının GTHM dersine yönelik tutumlarının genel ortalamasının $\bar{X}=3,30$ ortalama ile orta düzeyde, GTSM dersine yönelik tutumlarının genel ortalamasının ise $\bar{X}=3,24$ ortalama ile orta düzeyde olduğu görülmektedir.

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın bu bölümünde müzik öğretmeni adaylarının geleneksel Türk müziği derslerine ilişkin tutumlarının cinsiyet değişkenine göre değerlendirilmesine yer verilmiştir. Bu alt probleme yönelik bulgular aşağıda yer alan Çizelge 7 ve Çizelge 8 aracılığı ile sunulmuştur.

Çizelge 7’de müzik öğretmeni adaylarının GTHM derslerine ilişkin tutumlarının cinsiyet değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan analiz sonuçlarına yer verilmiştir.

Çizelge 7. Müzik Öğretmeni Adaylarının GTHM Derslerine Yönelik Tutumlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Analiz Sonuçları

	Cinsiyet	n	\bar{X}	ss	t	sd	p
GTHM	Kadın	44	3,37	,37	1,62	86	,109
	Erkek	44	3,24	,34			

Çizelge 7’ye göre müzik öğretmeni adaylarının GTHM derslerine yönelik tutum puanları ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı anlaşılmaktadır ($p>0,05$). Ortalamalar incelendiğinde, kadın müzik öğretmeni adaylarının GTHM derslerine ilişkin tutumlarının ($\bar{X}=3,37$), erkek müzik öğretmeni adaylarının GTHM derslerine ilişkin tutumlarına ($\bar{X}=3,24$) göre daha olumlu olduğu görülmektedir.

Çizelge 8’de müzik öğretmeni adaylarının GTSM derslerine ilişkin tutumlarının cinsiyet değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan analiz sonuçlarına yer verilmiştir.

Çizelge 8. Müzik Öğretmeni Adaylarının GTSM Derslerine Yönelik Tutumlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Analiz Sonuçları

	Cinsiyet	n	\bar{X}	ss	t	sd	p
GTSM	Kadın	31	3,26	,40	,474	61	,637
	Erkek	32	3,22	,34			

Çizelge 8 incelendiğinde müzik öğretmeni adaylarının GTSM derslerine yönelik tutum puanları ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmektedir ($p>0,05$). Ortalamalar incelendiğinde kadın müzik öğretmeni

adaylarının GTSM derslerine ilişkin tutumlarının ($\bar{X}=3,26$), erkek müzik öğretmeni adaylarının GTSM derslerine ilişkin tutumlarına ($\bar{X}=3,22$) göre daha olumlu olduğu görülmektedir.

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın bu bölümünde müzik öğretmeni adaylarının geleneksel Türk müziği derslerine ilişkin tutumlarının öğrenim görmekte oldukları sınıf değişkenine göre değerlendirilmesine yer verilmiştir. Bu alt probleme yönelik bulgular aşağıda yer alan Çizelge 9, Çizelge 10 ve Çizelge 11 aracılığı ile sunulmuştur.

Çizelge 9’da müzik öğretmeni adaylarının GTHM derslerine ilişkin tutumlarının sınıf değişkenine göre betimsel analiz sonuçlarına yer verilmiştir.

Çizelge 9. Müzik Öğretmeni Adaylarının GTHM Derslerine Yönelik Tutumlarının Sınıf Değişkenine Göre Betimsel Analiz Sonuçları

	Sınıf	n	\bar{X}	ss
GTHM	2.sınıf	25	3,94	,67
	3.sınıf	21	3,69	,61
	4.sınıf	42	3,77	,66
	Toplam	88	3,80	,65

Çizelge 9’da 2. sınıfta öğrenim görmekte olan müzik öğretmeni aday sayısının 25 ve GTHM derslerine yönelik tutum ortalaması 3,94; 3. sınıfta öğrenim görmekte olan müzik öğretmeni aday sayısının 21 ve GTHM derslerine yönelik tutum ortalaması 3,69 ve 4. sınıfta öğrenim görmekte olan müzik öğretmeni aday sayısının 42 ve GTHM derslerine yönelik tutum ortalaması 3,77 olduğu anlaşılmaktadır. Bu durum, tutum puan ortalamaları açısından GTHM dersine ilişkin en olumlu tutum düzeyine sahip olan öğrencilerin 2. sınıf ve en olumsuz tutum düzeyine sahip olan öğrencilerin ise 3.sınıf öğrencileri olduğunu göstermektedir.

Çizelge 10’da müzik öğretmeni adaylarının GTHM derslerine ilişkin tutumlarının sınıf değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan analiz sonuçlarına yer verilmiştir.

Çizelge 10. Müzik Öğretmeni Adaylarının GTHM Derslerine İlişkin Tutumlarının Sınıf Değişkenine Göre ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P	Anlamlı Fark
Gruplar Arası	,791	2	,396	,913	,405	-
Gruplar İçi	36,834	85	,433			
Toplam	37,625	87				

Çizelge 10'a bakıldığında müzik öğretmeni adaylarının GTHM derslerine ilişkin tutumlarında sınıflar arası anlamlı bir farklılık bulunmadığı anlaşılmaktadır.

Çizelge 11'de müzik öğretmeni adaylarının GTSM derslerine ilişkin tutumlarının sınıf değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan analiz sonuçlarına yer verilmiştir.

Çizelge 11. Müzik Öğretmeni Adaylarının GTSM Derslerine Yönelik Tutumlarının Sınıf Değişkenine Göre Analiz Sonuçları

	Sınıf	n	\bar{X}	ss	t	sd	p
GTSM	3. Sınıf	21	3,18	,33	-,867	61	,390
	4. Sınıf	42	3,27	,39			

Çizelge 11'de görüldüğü gibi müzik öğretmeni adaylarının GTSM derslerine ilişkin tutumlarında sınıflar arası anlamlı bir farklılık bulunmadığı anlaşılmaktadır ($p>0,05$). Ancak ortalamalar açısından çizelgede yer alan verilere göre de 4.sınıfta öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının daha olumlu tutumlara sahip olduğu da görülmektedir.

4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın bu bölümünde müzik öğretmeni adaylarının geleneksel Türk müziği derslerine ilişkin tutumlarının dahil oldukları öğretim programı değişkenine göre değerlendirilmesine yer verilmiştir. Bu alt probleme yönelik bulgular aşağıda yer alan Çizelge 12 ve Çizelge 13 aracılığı ile sunulmuştur.

Çizelge 12’de müzik öğretmeni adaylarının GTHM derslerine ilişkin tutumlarının dahil oldukları öğretim programı değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan analiz sonuçlarına yer verilmiştir.

Çizelge 12. Müzik Öğretmeni Adaylarının GTHM Derslerine Yönelik Tutumlarının Dahil Oldukları Öğretim Programı Değişkenine Göre Analiz Sonuçları

	Öğretim Programı	n	\bar{X}	ss	t	sd	p
GTHM	2006 Programı	43	3,26	,36	1,012	86	,314
	2018 Programı	45	3,34	,36			

Çizelge 12’de göre müzik öğretmeni adaylarının GTHM derslerine ilişkin tutumları öğretim programına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$). Ancak ortalamalar açısından 2018 öğretim programına devam eden müzik öğretmeni adaylarının tutumlarının ($\bar{X}=3,34$), 2006 öğretim programına devam eden müzik öğretmeni adaylarının tutumlarından ($\bar{X}=3,26$) daha olumlu olduğu anlaşılmaktadır.

Çizelge 13’te müzik öğretmeni adaylarının GTSM derslerine ilişkin tutumlarının dahil oldukları öğretim programı değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan analiz sonuçlarına yer verilmiştir.

Çizelge 13. Müzik Öğretmeni Adaylarının GTSM Derslerine Yönelik Tutumlarının Dahil Oldukları Öğretim Programı Değişkenine Göre Analiz Sonuçları

	Öğretim Programı	n	\bar{X}	ss	t	sd	p
GTSM	2006 Programı	43	3,25	,37	-,427	61	,671
	2018 Programı	20	3,21	,38			

Çizelge 13’e göre müzik öğretmeni adaylarının GTSM derslerine ilişkin tutumları öğretim programına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$). Ancak ortalamalar açısından 2006 öğretim programına devam eden müzik öğretmeni adaylarının tutumlarının ($\bar{X}=3,25$), 2018 öğretim programına devam eden müzik öğretmeni adaylarının tutumlarından ($\bar{X}=3,21$) daha olumlu olduğu anlaşılmaktadır.

4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın bu bölümünde müzik öğretmeni adaylarının geleneksel Türk müziği derslerine ilişkin tutumlarının mezun oldukları lise türü değişkenine göre değerlendirilmesine yer verilmiştir. Bu alt probleme yönelik bulgular aşağıda yer alan Çizelge 14 ve Çizelge 15 aracılığı ile sunulmuştur.

Çizelge 14'te müzik öğretmeni adaylarının GTHM derslerine ilişkin tutumlarının mezun oldukları lise türü değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan analiz sonuçlarına yer verilmiştir.

Çizelge 14. Müzik Öğretmeni Adaylarının GTHM Derslerine Yönelik Tutumlarının Mezun Oldukları Lise Türü Değişkenine Göre Analiz Sonuçları

	Lise Türü	n	\bar{X}	ss	t	sd	p
GTHM	GSL	53	3,32	,38	,597	86	,552
	Diğer	35	3,28	,33			

Çizelge 14 incelendiğinde müzik öğretmeni adaylarının GTHM derslerine ilişkin tutumlarının, mezun oldukları lise türüne göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmektedir ($p>0,05$). Bu duruma ortalamalar açısından bakıldığında, GSL mezunu olan adayların tutum puanlarının ($\bar{X}=3,32$), diğer lise türlerinden mezun olan adayların tutum puanlarına ($\bar{X}=3,28$) göre daha olumlu olduğu görülmektedir.

Çizelge 15'te müzik öğretmeni adaylarının GTSM derslerine ilişkin tutumlarının mezun oldukları lise türü değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan analiz sonuçlarına yer verilmiştir.

Çizelge 15. Müzik Öğretmeni Adaylarının GTSM Derslerine Yönelik Tutumlarının Mezun Oldukları Lise Türü Değişkenine Göre Analiz Sonuçları

	Lise Türü	n	\bar{X}	ss	t	sd	p
GTSM	GSL	47	3,30	,37	2,240	61	,029
	Diğer	16	3,06	,30			

Çizelge 15 incelendiğinde müzik öğretmeni adaylarının GTSM derslerine ilişkin tutumlarının mezun olunan lise türüne göre GSL mezunları açısından anlamlı bir farklılık gösterdiği anlaşılmaktadır ($p<0,05$).

4.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın bu bölümünde müzik öğretmeni adaylarının geleneksel Türk müziği derslerine ilişkin tutumlarının en sık dinledikleri müzik türü değişkenine göre değerlendirilmesine yer verilmiştir. Bu alt probleme yönelik bulgular aşağıda yer alan Çizelge 16, 17, 18, 19 ve 20 aracılığı ile sunulmuştur.

Çizelge 16. Müzik Öğretmeni Adaylarının GTHM Derslerine Yönelik Tutumlarının Dinlenen Müzik Türü Değişkenine Göre Betimsel Analiz Sonuçları

GTHM	Dinlenen Müzik Türü	n	\bar{X}	ss
	Geleneksel Türk Sanat Müziği	4	3,67	,44
	Geleneksel Türk Halk Müziği	15	3,48	,31
	Arabesk Müzik	5	3,06	,19
	Rock Müzik	24	3,21	,33
	Pop Müzik	29	3,26	,39
	Klasik Müzik	9	3,26	,22
	Rap Müzik	2	3,72	,38
	Toplam	88	3,30	,36

Çizelge 16'da görüldüğü gibi müzik öğretmeni adaylarının en fazla dinledikleri müzik türü 29 kişi ($\bar{X}= 3,26$) ile pop müziktir. Bu müzik türünü sırasıyla 24 kişi ile rock müzik ($\bar{X}= 3,21$), 15 kişi ile ($\bar{X}=3,48$) Türk halk müziği, 9 kişi ile ($\bar{X}=3,26$) klasik müzik, 5 kişi ile ($\bar{X}=3,06$) arabesk müzik, 4 kişi ile ($\bar{X}=3,67$) Türk sanat müziği ve 2 kişi ile ($\bar{X}=3,72$) rap müzik takip etmektedir.

Çizelge 17. Müzik Öğretmeni Adaylarının GTHM Derslerine Yönelik Tutumlarının Dinlenen Müzik Türü Değişkenine Göre ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P	Anlamlı Fark
Gruplar Arası	1,935	6	,322	2,707	,019	+
Gruplar İçi	9,651	81	,119			
Toplam	11,586	87				

Çizelge 17 incelendiğinde müzik öğretmeni adaylarının GTHM derslerine yönelik tutumları ile dinledikleri müzik türleri arasında anlamlı bir farklılık bulunduğu anlaşılmaktadır.

Çizelge 18’de müzik öğretmeni adaylarının GTHM derslerine yönelik tutumları ile dinledikleri müzik türleri arasında ortaya çıkan anlamlı farklılığın hangi müzik türünden kaynaklandığını belirlemek amacıyla yapılan Post Hoc testi sonuçlarına yer verilmiştir.

Çizelge 18. Müzik Öğretmeni Adaylarının GTHM Derslerine Yönelik Tutumlarının Dinlenen Müzik Türü Değişkenine Göre Post Hoc Testi Sonuçları

Dinlenen Müzik Türü (I)	Dinlenen Müzik Türü (J)	Ortalama Farkı (I-J)	ss	p
TSM	THM	,18819	,19424	,987
	Arabesk	,61042	,23155	,337
	Rock	,45833	,18642	,426
	Pop	,40841	,18411	,558
	Klasik	,41319	,20743	,681
	Rap	-,05208	,29894	1,000
THM	TSM	-,18819	,19424	,987
	Arabesk	,42222	,17825	,475
	Rock	,27014	,11361	,470
	Pop	,22021	,10978	,674
	Klasik	,22500	,14554	,878
	Rap	-,24028	,25984	,990
Arabesk	TSM	-,61042	,23155	,337
	THM	-,42222	,17825	,475
	Rock	-,15208	,16969	,992
	Pop	-,20201	,16715	,961
	Klasik	-,19722	,19253	,983
	Rap	-,66250	,28880	,516
Rock	TSM	-,45833	,18642	,426
	THM	-,27014	,11361	,470
	Arabesk	,15208	,16969	,992
	Pop	-,04993	,09525	1,000
	Klasik	-,04514	,13492	1,000
	Rap	-,51042	,25405	,672
Pop	TSM	-,40841	,18411	,558
	THM	-,22021	,10978	,674
	Arabesk	,20201	,16715	,961
	Rock	,04993	,09525	1,000
	Klasik	,00479	,13171	1,000
	Rap	-,46049	,25236	,765
Klasik	TSM	-,41319	,20743	,681
	THM	-,22500	,14554	,878
	Arabesk	,19722	,19253	,983
	Rock	,04514	,13492	1,000
	Pop	-,00479	,13171	1,000
	Rap	-,46528	,26984	,810

Çizelge 18 - devamı

Rap	TSM	,05208	,29894	1,000
	THM	,24028	,25984	,990
	Arabesk	,66250	,28880	,516
	Rock	,51042	,25405	,672
	Pop	,46049	,25236	,765
	Klasik	,46528	,26984	,810

Çizelge 18’de farklılığın dinlenen hangi müzik türünden kaynaklandığını belirlemek için yapılmış Post Hoc analizi sonuçlarına göre gruplar arasında her hangi bir fark gözlemlenmemiştir (Scheffe: $p < 0,05$).

Çizelge 19. Müzik Öğretmeni Adaylarının GTSM Derslerine Yönelik Tutumlarının Dinlenen Müzik Türü Değişkenine Göre Betimsel Analiz Sonuçları

GTSM	Dinlenen Müzik Türü	n	\bar{X}	ss
		Geleneksel Türk Sanat Müziği	2	3,85
	Geleneksel Türk Halk Müziği	11	3,43	,40
	Arabesk Müzik	4	2,93	,16
	Rock Müzik	20	3,19	,36
	Pop Müzik	22	3,18	,31
	Klasik Müzik	4	3,22	,15
	Toplam	63	3,24	,37

Çizelge 19’da görüldüğü gibi müzik öğretmeni adaylarının en fazla dinledikleri müzik türü 22 kişi ($\bar{X} = 3,18$) ile pop müziktir. Bu müzik türünü sırasıyla 20 kişi ile rock müzik ($\bar{X} = 3,19$), 11 kişi ile ($\bar{X} = 3,43$) Türk halk müziği, 4’er kişi ile arabesk müzik ($\bar{X} = 2,93$) ve klasik müzik ($\bar{X} = 3,22$) ve 2 kişi ile ($\bar{X} = 3,85$) Türk sanat müziği takip etmektedir.

Çizelge 20. Müzik Öğretmeni Adaylarının GTHM Derslerine Yönelik Tutumlarının Dinlenen Müzik Türü Değişkenine Göre ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P	Anlamlı Fark
Gruplar Arası	57,796	28	2,064	1,521	,121	-
Gruplar İçi	46,140	34	1,357			
Toplam	103,937	62				

Çizelge 20 incelendiğinde müzik öğretmeni adaylarının GTHM derslerine yönelik tutumları ile dinledikleri müzik türleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı anlaşılmaktadır.

5. SONUÇ ve ÖNERİLER

5.1. Sonuçlar

Birinci alt probleme bağlı olarak müzik öğretmeni adaylarının geleneksel Türk müziğine ilişkin tutum ölçeğinin tüm maddelerine yönelik betimsel istatistikleri incelendiğinde, GTHM ve GTSM ortalamalarının birbirlerine çok yakın olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ölçeğin GTHM ve GTSM boyutlarında en düşük ortalamaya sahip maddelerini 6. 9. 12. 15. 16. 18. 21. ve 22. maddelerin oluşturduğu tespit edilmiştir. Bu maddelerin GTM derslerindeki tutumlara yönelik; ‘mezuniyet sonrası GTM ile ilgili hiçbir şey duymak istemem’, ‘GTM derslerinde öğrendiklerimin, uygulamada beklentilerime cevap veremeyeceğini düşünürüm’, ‘GTM derslerinde öğrendiklerimin öğretmenlik mesleğinde gerekli olacağına inanmam’, ‘GTM derslerindeki repertuar çalışmalarından sıkılırım’, ‘GTM derslerine diğerlerinden daha çok önem veririm’, ‘GTM derslerinin sınıf geçmemde bana sıkıntı yaşatacağından endişe duyarım’, ‘GTM derslerinde zamanımın boşa harcandığını düşünürüm’, ‘GTM derslerine mecbur olduğum için çalışırım’ gibi olumsuz maddeleri içerdiği belirlenmiştir. Ancak bu madde ortalamalarının düşük olması öğrencilerin geleneksel Türk müziklerine yönelik tutumlarının olumlu yönde olduğunu göstermektedir. 10. 14. ve 19. maddeler ise ölçekteki GTHM ve GTSM boyutları açısından en yüksek ortalamaya sahip maddeler olduğu ve bu maddelerin GTM eğitimleri ile kültürün tanıtılması, yaşatılması ve aktarılması paydasında öğrencilerin olumlu yönde bir tutum sergilediği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada, Şen (2011)’e ait olan, müzik öğretmeni adaylarının Geleneksel Türk müziği derslerine ilişkin tutumlarının tespitine yönelik geliştirdiği ölçek, bu araştırmada da kültürümüze ait müziklerde, müzik öğretmeni adaylarının tutumlarını belirlemek ve aynı zamanda programda yer alan geleneksel Türk müziği derslerindeki başarıyı artırabilmek amacıyla kullanılmıştır.

Müzik öğretmeni adaylarının Geleneksel Türk Müziğine ilişkin tutum ölçeğinin GTHM ve GTSM boyutlarına yönelik istatistik sonuçları incelendiğinde,

her iki ders içinde tutumlarının genel ortalamasının orta düzeyde olduğu ve paralellik gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Şen (2011) ve Bayrakçı ve Şen (2019), müzik öğretmeni adaylarının GTM derslerine ilişkin tutumlarının olumlu olduğunu saptamıştır. Bu sonuçlar mevcut çalışmanın sonuçları ile tutarlıdır. Ayrıca Bayrakçı ve Şen (2019) ve Sarı (2019), geleneksel müzik derslerine ilişkin özyeterliği ölçtükleri çalışmalarında, müzik öğretmeni adaylarının GTM derslerine ilişkin özyeterliklerinin olumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmanın ikinci alt probleme bağlı olarak müzik öğretmeni adaylarının geleneksel Türk müziği derslerine ilişkin tutumlarının cinsiyet değişkenine göre değerlendirilmesinde, kadın ve erkek öğretmen adayları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Ancak kadın öğrencilerin erkeklerden daha yüksek tutum düzeyine sahip olduğu belirlenmiştir.

Şen (2011), müzik öğretmeni adaylarının GTM derslerine ilişkin tutumları arasında cinsiyet değişkenine göre anlamlı düzeyde fark olduğunu saptamış ve erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha olumlu tutum sergilediği sonucuna ulaşmıştır. Bayrakçı ve Şen (2019), erkek öğrencilerin GTHM ve GTSM derslerine yönelik hem tutumları hem de özyeterliklerinin kız öğrencilerden daha olumlu olmasına karşın, cinsiyet değişkenine göre aralarındaki farkın istatistiksel olarak bir anlam ifade etmediği sonucuna ulaşmıştır. Efe (2007) doktora tezinde, öğrencilerin, Geleneksel Türk Müziğine olan beğenilerinin, cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşmıştır. Mevcut çalışmada ise Geleneksel Türk Müziğine olan tutumların anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır ancak literatürdeki diğer çalışmalardan farklı olarak kız öğrencilerin daha olumlu tutum gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Konuyla ilişkilendirilebilecek bir başka çalışmada Sarı (2019), erkek öğrencilerin GTM derslerine yönelik özyeterlik algılarının kadın öğrencilere göre istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde daha olumlu olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu farklılığın sebebinin, kadın ve erkek öğrencilerin öğrenim gördükleri yıl ve kültürel yapı değişkenliği açısından olduğu ileri sürülebilir.

Araştırmanın üçüncü alt probleme bağlı olarak müzik öğretmeni adaylarının geleneksel Türk müziği derslerine ilişkin tutumlarının öğrenim görmekte oldukları sınıf değişkenine göre değerlendirilmesinde GTHM derslerine yönelik tutumlarının

sınıf değişkenine göre betimsel analiz sonuçları doğrultusunda, tutum puan ortalamaları açısından GTHM dersine ilişkin en olumlu tutum düzeyine sahip olan öğrencilerin 2.sınıf ve en olumsuz tutum düzeyine sahip olan öğrencilerin ise 3.sınıf öğrencileri olduğu sonucu elde edilmiştir. Yine GTHM derslerine ilişkin tutumlarının sınıf değişkenine göre belirlemek amacıyla yapılan analiz sonucunda, müzik öğretmeni adaylarının GTHM derslerine ilişkin tutumlarında sınıflar arası anlamlı bir farklılık bulunmadığı sonucu elde edilmiştir.

Müzik öğretmeni adaylarının GTSM derslerine yönelik tutumlarının sınıf değişkenine göre analiz sonuçları incelendiğinde, GTSM derslerine ilişkin tutumlarında sınıflar arası anlamlı bir farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir. Ancak ortalamalar açısından çizelgede yer alan verilere göre de 4. sınıfta öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının daha olumlu tutumlara sahip olduğu sonucuna varılmıştır.

Bayrakçı ve Şen (2019), GTM derslerine yönelik tutumları sınıf değişkenine göre incelediğinde; genel olarak yüksek düzeyde olduğu sonucuna varmıştır. 4. sınıf öğrencilerinin GTHM ve GTSM derslerine yönelik tutumlarının 3. sınıf öğrencilerinden daha olumlu olmasına karşın, sınıf değişkenine göre aralarındaki farkın istatistiksel olarak bir anlam ifade etmediğı sonucuna ulaşmıştır. Bu durum mevcut çalışmanın TSM boyutu ile tutarlı olduğu halde THM boyutunun 3 ve 4. Sınıflar ile ilgili kısmı incelendiğinde 3. Sınıfların ortalamasının daha düşük olduğu görülmektedir.

Dördüncü alt probleme bağlı olarak müzik öğretmeni adaylarının geleneksel Türk müziğı derslerine ilişkin tutumları dahil oldukları öğretim programı değişkenine göre değerlendirildiğinde; müzik öğretmeni adaylarının GTHM derslerine ilişkin tutumlarının öğretim programına göre anlamlı bir farklılık göstermediğı, ancak ortalamalar açısından 2018 öğretim programına devam eden müzik öğretmeni adaylarının tutumlarının, 2006 öğretim programına devam eden müzik öğretmeni adaylarının tutumlarından daha olumlu olduğu sonucu elde edilmiştir.

Müzik öğretmeni adaylarının GTSM derslerine ilişkin tutumlarının dahil oldukları öğretim programı değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan analiz sonuçları incelendiğinde, müzik öğretmeni adaylarının GTSM derslerine ilişkin tutumlarının öğretim programına göre anlamlı

bir farklılık göstermediği ancak ortalamalar açısından 2006 öğretim programına devam eden müzik öğretmeni adaylarının tutumlarının, 2018 öğretim programına devam eden müzik öğretmeni adaylarının tutumlarından daha olumlu olduğu sonucu elde edilmiştir. Albuz (2002), müzik eğitimcilerin kendi geleneksel müziklerini bilmesi gerektiğini ve düzenlenecek olan müzik öğretim programları içerisinde geleneksel müziklerin dengeli olarak dağıtılması gerektiğini belirtmiştir. Toksoy (2017), öğretmen eğitim programlarının gözden geçirilerek, sadece çalma-söyleme bağlamında değil öğretmenlerin “geleneksel müzikleri” kendi kültürel bağlamında anlayıp değerlendirmelerine de yönelik ve öğretmen adaylarının geleneksel müzikleri öğrencilerine aktarabilecek yeterlikte yetişmeleri sağlanması gerektiğini belirtmiştir.

Beşinci alt probleme bağlı olarak müzik öğretmeni adaylarının GTHM derslerine ilişkin tutumlarının mezun oldukları lise türü değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan analiz sonuçları incelendiğinde anlamlı bir fark bulunamamıştır. Bu duruma ortalamalar açısından bakıldığında, GSL mezunu olan adayların tutum puanlarının diğer lise türlerinden mezun olan adayların tutum puanlarına göre daha olumlu olduğu belirlenmiştir.

Müzik öğretmeni adaylarının GTSM derslerine yönelik tutumlarının mezun oldukları lise türü değişkenine göre analiz sonuçları incelendiğinde mezun olunan lise türüne göre GSL mezunları açısından anlamlı bir farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Şen (2011), tez çalışmasında GTM’ne yönelik tutumların mezun olunan ortaöğretim kurumlarına göre anlamlı derecede farklılık gösterdiği ve diğer lise türünden mezun olan öğretmen adaylarının tutumlarının daha olumlu olduğunu belirtmiştir. Bu durum mevcut çalışmanın sonuçlarına bakıldığında GTSM derslerine yönelik tutumların mezun oldukları lise türü değişkeni çerçevesinde tutarlılık göstermektedir. Ayrıca Sarı (2019), müzik öğretmeni adaylarının GTM derslerine yönelik özyeterlik algılarının, mezun oldukları ortaöğretim kurumlarına göre farklılaşmadığı sonucuna ulaşmıştır.

Altıncı alt probleme bağlı olarak müzik öğretmeni adaylarının GTM derslerine ilişkin tutumlarının en sık dinledikleri müzik türü değişkenine göre değerlendirildiğinde, en fazla dinledikleri müzik türleri sırasıyla; Pop Müzik, Rock

Müzik, Geleneksel Türk Halk Müziği, Klasik Müzik, Arabesk Müzik, Geleneksel Türk Sanat Müziği ve Rap Müzik olarak belirlenmiştir.

Müzik öğretmeni adaylarının GTHM derslerine yönelik tutumları ile dinledikleri müzik türleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmış ancak bu farklılığın hangi müzik türünden/türlerinden kaynaklandığını belirlemek için yapılan analiz sonucunda bir fark bulunamamıştır.

Müzik öğretmeni adaylarının GTSM derslerine yönelik tutumlarının dinlenen müzik türü değişkenine göre betimsel analiz sonuçları incelendiğinde, en fazla dinledikleri müzik türleri sırasıyla; Pop Müzik, Rock Müzik, Türk Halk Müziği, Arabesk Müzik, Klasik Müzik ve Türk Sanat Müziği olarak belirlenmiştir.

Müzik öğretmeni adaylarının GTSM derslerine yönelik tutumları ile dinledikleri müzik türleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir.

5.2. Öneriler

Literatür taramasında, müzik öğretmenliği öğretim programında yer alan teorik ve uygulamalı derslerde, geleneksel Türk müzikleri ekseninde öğretmen adaylarının tutumlarının incelenmesine ilişkin çalışmaların sıklıkla yapıldığı dikkat çekmektedir. Bu durum, müzik eğitimcilerinin bu konudaki çalışmalara büyük ölçüde önem verdiğinin bir göstergesi olarak karşımıza çıkmaktadır. Müzik öğretmeni adaylarının geleneksel Türk müziklerine karşı tutumları üzerine yapılan çalışmalardaki ortak nokta, ele alınan konuya dair öğrenci tutumlarının olumlu ve olumsuz yönden incelenip değerlendirilmesi ve bu değerlendirmeler sonucunda müzik öğretmeni adaylarının eğitimlerine katkı sağlanması yönündedir. Bu çalışma da aynı amaç doğrultusunda hazırlanarak araştırmanın sonuçları ve ilgili literatürü kapsamında aşağıdaki öneriler sunulmuştur.

- Öğretmen adaylarının, öğretmenlik mesleğinde sıklıkla kullanacakları geleneksel Türk müziklerine yönelik ders içeriklerinin daha nitelikli, verimli ve etkili hale getirilmesi,
- Öğretmenlik programlarının içinde yer alan geleneksel Türk müziği derslerinin teorik ve uygulamalı boyutlarının içeriğinin alan uzmanlarının

görüşleri doğrultusunda yapı ve içerik bakımından anlaşılır bir biçimde planlanması,

- Müzik eğitimi süreçlerinde öğretmen adaylarının lisans süreçleri boyunca kademeli olarak teorik ve uygulamalı derslerin genelinde geleneksel Türk müzikleri örneklerine sıklıkla yer verilmesi,
- Güzel sanatlar liseleri öğretim programlarında yer alan geleneksel Türk müziklerine yönelik derslerin işleyişi ve etkinlikleri bakımından iyi bir planlanma yapılması,
- Geleneksel Türk müziğine yönelik derslerin öğretiminde Türk müziği çalgılarının kullanılması,
- Öğrenci tutumlarının olumlu yönde gelişebilmesi için geleneksel Türk müziklerine yönelik konser ve dinleti etkinliklerine daha fazla yer verilmesi,
- Geleneksel Türk müziklerindeki zengin yapılarla, ders içi ve ders dışı paylaşımlarda yer vererek öğrencilerin motivasyonlarının artırılması
- Türk Kültürünün yaşatılması ve aktarılması konusunda Geleneksel Türk müziğinin önemine yönelik eğitimcilerin daha fazla hassasiyet göstermeleri ve öğretmen adaylarını en iyi şekilde bilinçlendirilmeleri,
- Müzik öğretmenleri adaylarının dinlemeyi tercih ettikleri müzik türleri içinde, geleneksel Türk müziklerinin oransal durumunun popüler kültür ve popüler müzikler çerçevesinde bilimsel çalışmaların artırılması,
- Geleneksel Türk müziklerine yönelik yapılacak olan tutum çalışmalarında, aile, çevre, kişisel deneyim gibi değişkenlerin de bilimsel çalışmalarda kullanılması,
- Müzik eğitimi ekseninde geleneksel Türk müziklerine yönelik yapılacak olan bilimsel çalışmaların, nicelik, nitelik ve özgünlük bakımından artırılması,
- Müzik eğitimi ekseninde geleneksel Türk müziklerine yönelik yapılmış olan bilimsel çalışmaların güncellenmesi ve karşılaştırmalı analizlerine yönelik çalışmaların yapılması.

KAYNAKÇA

- Adar, Ç. (2019). İlk ve ortaöğretim müzik derslerinde Türk müziği kullanımına yönelik görüşleri üzerine bir araştırma. *YEDİ: Sanat, Tasarım ve Bilim Dergisi*, (21), 61-75.
- Akarsu, S. (2018). Müzik öğretmenliği bölümü öğrencilerinin, Türk müziği seyahat perdesini seslendirmedeki yeterlik düzeylerinin ve dinledikleri müzik türlerinin incelenmesi. *III. Ulusal Al-Farabi Sosyal Bilimler Kongresinde* sunulan bildiri. Ankara.
- Akbel, B. (2021). Öğrencilerin Türk müziği makamlarına ve usullerine ilişkin özyeterlik algıları. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(1), 68-108.
- Albuz, A. (2002). 21. yüzyıl Türk müzik eğitiminde yeni oluşum anlayış ve yaklaşımlar neler olmalıdır. *Uluslararası Avrupa'da ve Türk Cumhuriyetleri'nde Müzik Kültürü ve Eğitimi Kongresi'nde* sunulan bildiri. Ankara: Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi.
- Aman, F. (2012). Bronislaw malinowski'nin kültür teorisi. *T.C. Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 21(1), 135-151.
- Anderson, L. (1988). Tutumların ölçülmesi. (Çev: Nükhet Çıkrıkçı), *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*. 24(1), 241-250.
- Arel, S. (1992). *Prozodi dersleri*. İstanbul: Pan Yayıncılık.
- Arı, E. (2014). *Öğrenme öğretme kuram ve yaklaşımları*. Ankara: Pegem.
- Arkonaç, S. A. (2001). *Sosyal psikoloji*. İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım.
- Barışeri, N., Özdek, A. ve Can, M. (2006). Müzik öğretmenliği lisans eğitim programı geliştirme çalışmaları. *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumunda* sunulan bildiri. Denizli: Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi.
- Başaran, İ.E. (2005). *Eğitim psikolojisi-gelişim öğrenme ve ortam*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Bayrakçı, C. (2019). *Güzel sanatlar fakültelerinde müzik eğitimi alan öğrencilerin geleneksel Türk müziği derslerine yönelik tutum ve öz yeterlik algılarının incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Erzurum: Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Baysal, A. C. (1981). *Sosyal ve örgütsel psikolojide tutumlar*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları İşletme Fakültesi Yayınları.
- Bilgin, N. (1984). Müzik iletişim ekolojisi ve müzik tüketim alanının programlanması. *I.Ulusal Müzik Bilimleri Sempozyumu*, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları, 55.
- Birdoğan, N. (1988). *Notalarıyla Türkülerimiz*. İstanbul: Özgür Yayın Dağıtım, Acar Matbaacılık Tesisleri.
- Büyükyıldız, Z. H. (2009). *Türk halk müziği*. İstanbul: Papatya Yayıncılık.

- Çakar, D. (2013). Başkent oluşundan günümüze Ankara'nın müziksel açıdan kültürel konumu ve kurumsallaşma süreçleri (1923-2013), *Başkent Oluşunun 90. Yılında Ankara: 1923-2013 Sempozyumu*, Ankara: Ankamer Yayınları, 195-222.
- Çimen, G. (2004). Musiki muallim mektebinden günümüze öğretmen yetiştiren kurumlarda müzik eğitimi. *1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumunda* sunulan bildiri. Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi.
- Coşkun, S. (2007). *Türkiye'de Anadolu güzel sanatlar liseleri (yaylı çalgılar) bireysel çalgı eğitimi dersinde piyano eşlikli çalışmalara ilişkin öğretmen görüşleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Demirbatır, E. (2005). Türkiye'de askeri bandoculuk eğitimi. *Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(1), 67-81.
- Demirtaş, H.O. ve Köse, H.S. (2018). Müzik öğretmen adaylarının müzik türlerine ilgileri üzerine bir inceleme. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18 (3), 1378-1403.
- Derican, B. ve Albuz A. (2008). Viyola öğretiminde Türk müziği dizilerine dayalı oluşturulan makamsal içerikli etütlerin işlevsellik durumuna ilişkin öğretim elemanı görüşleri. *Bayburt Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3, 34-43.
- Duygulu, M. (2014). *Türk halk müziği sözlüğü*. İstanbul: Pan Yayıncılık.
- Duygulu, M. (2018). *Halk müziği makamları*. İstanbul: Pan Yayıncılık.
- Ekici, S. (2002). Türk müziği devlet konservatuarlarında nasıl bir yapılanma olmalıdır. *21.yy başında Türkiye'de Müzik Sempozyumunda* sunulan bildiri. Ankara: Sevda Cenap And Müzik Vakfı.
- Emnalar, A. (1998). *Tüm yönleriyle Türk halk müziği ve nazariyatı*. İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.
- Erbil, K. (2021). *Burdur üçtelli bağlamasının müzik öğretmenliği programlarında kullanılabilirliğinin uzman görüşleri doğrultusunda incelenmesi*. . Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Erol, A. (2009). *Popüler müziği anlamak*. İstanbul: Bağlam Yayıncılık.
- Ertürk, S. (1991). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Meteksan Yayınları.
- Gerek, Z., Yıldırım, E. ve Açılmış, H. (2021). Dans ve müzik eğitimi alan konservatuvar öğrencilerinin işitsel ve görsel ritim algılarının incelenmesi. *Uluslararası Egzersiz Psikolojisi Dergisi*, 3(2), 60-67.
- Gökcalp, Z. (2012). *Hars ve medeniyet*. İstanbul: Toker Yayınları.
- Gökce, N.N. (2019). *Müzik öğretmeni yetiştirme programı hakkında, öğrencilerin, müzik öğretmenlerinin ve öğretim üyelerinin görüşleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Malatya: İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Güdek B. ve Kılıç, A. (2016), Muzika-i hümayun'dan günümüze klasik batı müziğinin Türkiye'deki tarihsel gelişimi. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 47, 89-102.

http-1:

<https://sozluk.gov.tr/> (Erişim Tarihi: 01.06.2022)

http-2:

<https://sozluk.gov.tr/> (Erişim Tarihi: 01.06.2022)

http-3:

http://www.academia.edu/1288035/Likert_Tipi_Ölçek_Hazırlama_Kılavuzu/ (Erişim tarihi: 01.06.2022)

İlyasoğlu, E. (2009). *Zaman içinde müzik: başlangıcından günümüze örneklerle batı müziğinin evrimi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.

İnceoğlu, M. (2011). *Tutum, algı, iletişim*. Ankara: Siyasal Kitabevi.

Kağıtçıbaşı, Ç. (1999). *Yeni insan ve insanlar*. İstanbul: Evrim Yayınevi.

Karaaslan, S ve Özgür, Ü. (2021). Müzik öğretmeni adaylarının makamsal, modal ve tonal dizi bilgilerinin karşılaştırılması. *Sanat Dergisi*, 38, 407-421.

Karaelma, B. (2016). *Geleneksel Türk sanat müziği ders notları*. Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Bölümü, Ankara.

Karakaya, O. (2009). *Türk müziği eğitimi veren devlet konservatuvarlarında koro eğitimi ve yönetimi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Konya: Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Karasar, N. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel.

Kınık, M. (2010). *Güzel sanatlar fakülteleri müzik bölümlerinde bağlama dersi başlangıç düzeyine yönelik öğretim programı önerisi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Konya: Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Kırkpınar, L. (2006). Türk devrimi'nin kültür kuramı açısından bir değerlendirmesi. *Çağdaş Türkiye Tarihi Araştırmaları Dergisi*, 5(13), 51-58.

Koç, O. (2021). *Ortaokul müzik kitaplarındaki makamsal içerikli şarkıların eşliklenmesine yönelik müzik öğretmeni görüşleri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Malatya: İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Kolukırcık, K. (2015). *Türk müzik tarihinde dârü'l-Elhan ve dârü'l-Elhan mecmuası*. Ankara: Barış Kitap.

Kurtdaş, M. Ç. (2012). Osmanlı'dan cumhuriyete modernleşme sürecine kısa bir bakış. *Düşünce- Yorum Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*, 5(9), 101-114.

Kurtuldu, M. K. (2011). Yürütücü biliş dayalı bireysel tutumların piyano çalma başarısına etkisi. *Milli Eğitim Dergisi*, 41(190), 41-53.

Küçüköncü, Y. (2000). Sınıf öğretmenliğinde müzik eğitimi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7, 8-12.

Morgül, M. (2001). *Müzik nasıl öğretilir*. Ankara: Yurt Renkleri Yayın Evi.

Nacaklı, Z. (2006). İlköğretim öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumları. *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumunda* sunulan bildiri. Denizli: Pamukkale Üniversitesi

- Noyan, S. (2022). *İlköğretim müzik dersi tutumlarının covid-19 pandemi sürecinde incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Otacıoğlu, S.G. (2005). *Müzik öğretmenliği piyano eğitimi dersi için bir model denemesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Önalın, U. ve Şen, Ü. (2022) Mesleki müzik eğitimi kurumlarında verilen geleneksel Türk halk müziği derslerinde aşıklık geleneğinin yer alma durumu. *Inclusion of minstrel tradition in traditional Turkish folk music lessons given in vocational music education institutions. Current Perspectives in Social Sciences*, 26(1), 31-46.
- Özbek, M. (2014). Türk halk müziği ve Türküler. *Yeni Türkiye Stratejik Araştırma Merkezi Türk Musikisi Özel Sayısı*, 10 (57), 984-993.
- Özkan, İ. H. (2006). *Türk musikisi nazariyatı ve usulleri kudüm velveleleri*. İstanbul: Ötüken Neşriyat A.Ş.
- Özsoy, V. (2007). *Görsel sanatlar eğitimi*. Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.
- Özşen, B. ve Pelikoğlu, M. C. (2015). Türk müziği ve batı müziğinde kullanılan bazı tür ve biçimlerin birbirlerine benzerlikleri üzerine bir değerlendirme. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*, 1(2), 51-60.
- Öztopalan, E. (2007). *İlköğretim düzeyindeki özel okullar ile devlet okullarının 6, 7, 8. sınıf öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumları ve akademik başarıları arasındaki ilişki*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Öztürk, İ. (2006). Türkiye’de müzik kültürü sorunları ve müzik eğitimine etkileri. *II. Selçuk Üniversitesi Türk Müziği Etkinliklerinde sunulan bildiri*. Konya: Selçuk Üniversitesi.
- Özyıldırım, M. (2013). *Arap ve Türk musikisinin XX. yüzyıl birlikteliği*. İstanbul: Bağlam Yayınları.
- Parasız, G. (2008). Eğitim müziği keman öğretiminde kullanılan çağdaş Türk müziği eserlerinin seslendirilmesinde öğrencilerin karşılaştıkları güçlükler. *Bayburt Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(1-2), 44-60.
- Parasız, G. (2009). *Keman öğretiminde kullanılmakta olan çağdaş Türk müziği eserlerinin seslendirilmesine yönelik olarak oluşturulan hazırlayıcı çalışmaların işgörüsellik ve etkililik yönünden incelenmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Parker, B. (2015). *Güçlü titreşimler*. (Çev: C. Güray, M. Sözer). Ankara: Tübitak Yayınları.
- Sakallı, N. (2001). *Sosyal etkiler: Kim Kimi Nasıl Etkiler*. Ankara: İmge Kitabevi.
- Sarı, A. S. (2019). *Müzik öğretmeni adaylarının geleneksel Türk müziği derslerine yönelik özyeterlik algılarının incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Say, A. (2003). *Müzik tarihi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Say, A. 2005. *Müzik ansiklopedisi*. İstanbul: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

- Şen, Y. (2011). *Müzik öğretmenliği öğrencilerinin geleneksel Türk müziği derslerine ilişkin tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Somakçı, P. (2008). Müzik eğitiminde kullanılan yöntemler. *Tarih Bilinci Dergisi*, 6, 85-87.
- Sönmez, V. (2007). *Program geliştirmede öğretmen el kitabı*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sözer, V. (1986). *Müzik ve müzisyenler ansiklopedisi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Tanrıkorur, C. (1998). *Türk müzik kimliği*. İstanbul: Dergah yayınları.
- Tanrıkorur, C. (2019). *Osmanlı dönemi Türk musikisi*. İstanbul: Dergah yayınları.
- Tarman, S.(2016). *Müzik eğitiminin temelleri*. Ankara: Müzik Eğitimi Yayınları.
- Taşdelen, D., Doğrusöz, N. ve Ergur, A. (2021). Çalkantılı bir dönemin kültür sahnesi olarak dârülelhan: geleneğin yeniden tanımlanması. *Türkiyat Mecmuası*, 31(2), 819-849.
- Tavşancıl, E. (2002). *Tutumların ölçülmesi ve spss ile veri analizi*. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Tebiş, C. (2006). Türkiye’de müzik öğretmenliğine yönelme nedenleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 0(12), 52-64.
- Tezbaşaran, A. (1997). *Ölçek geliştirme kılavuzu*. Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları
- Uçan, A. (1995). Türkiye’de güzel sanatlar fakültelerinin yeniden yapılanması ve eğitim programlarının yeniden düzenlenmesi. *Anadolu Sanat*. (4) 121-142.
- Uçan, A. (1997). *Müzik eğitimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uçan, A. (2005a). *Müzik eğitimi temel kavramlar- ilkeler- yaklaşımlar ve Türkiye’deki durum*. Ankara: Önder Matbaacılık Ltd. Şti.
- Uçan, A. (2005b). Genel müzik eğitiminde geleneksel müziklerimizin yeri ve önemine genel bir bakış. *I. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu*’nda sunulan bildiri. Van: Yüzüncü Yıl Üniversitesi.
- Uçan, A. (2006). Türk müzik kültürü. Ankara: Evrensel Müzik ve Yayınevi.
- Uslu, M. (2009). *Türkiye’de müzik eğitimi üzerine bir çalışma*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Yayınları.
- Uygun, M. (2015). Öğretmen adaylarının geleneksel müzik türlerine ilişkin algılarının metaforlar aracılığıyla incelenmesi. *90. Yıl Müzik Kongresinde sunulan bildiri*. Afyonkarahisar.
- Yıldırım, A ve Şimşek, H (2005). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yöre, S. (2008). Osmanlı/ Türk müzik kültüründe levanten müzikçiler. *Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 24, 413-437.

EKLER

EK 1- Etik Kurul Onay Belgesi

Evrak Tarihi ve Sayısı: 23/03/2021-E.22542

T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı : E-20381301 -300-22542
Konu : Öğrenci İşleri (Neşe KAYA)

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞINA

İlgi : 22/03/2021 tarihli ve 90592355/300/20785 sayılı yazı.

Enstitü Yönetim Kurulu'nun 23/03/2021 gün ve 2021/14 sayılı oturumunda; Anabilim Dalımız Müzik Eğitimi yüksek lisans programı öğrencisi Neşe KAYA'nın, "Balıkesir Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin "27. Maddesi uyarınca Öğretim Üyesi Doç. Dr. Elif GUVEN'in danışmanlığında hazırladığı "Karakter Gelişimi Bağlamında İki Müzik Öğretim Yöntemi: Suzuki ve Meşk (Karşılaştırmalı Bir İnceleme)" konulu tezin "Müzik Öğretmeni Adaylarının Geleneksel Türk Müziği Derslerine İlişkin Tutum ve Görüşleri" şeklinde değiştirilmesinin uygun olduğuna karar verilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Doç. Dr. Ruhi İNAN
Müdür a.
Müdür Yardımcısı

EK 2- Kişisel Bilgiler Formu ve Geleneksel Türk Müziği Derslerine İlişkin Tutum Ölçeği

Bu çalışmada kullanılacak olan ‘‘Geleneksel Türk Müziği (GTHM-GTSM) Derslerine İlişkin Tutum Ölçeği’’ Doç. Dr. Yavuz ŞEN (2011) tarafından geliştirilmiştir. Kişisel bilgi formu ise yüksek lisans öğrencisi Neşe KAYA tarafından hazırlanmıştır.

Kişisel Bilgi Formu

1.Adınız Soyadınız?

.....

2.Lisans Seviyeniz?

2.Sınıf ()

3.Sınıf ()

4.Sınıf ()

3.Cinsiyet?

Kadın ()

Erkek ()

4.Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı’na kayıt yılınız?

2020 ()

2019 ()

2018 ()

2017 ()

2016 ve öncesi ()

5. Mezun olduğunuz orta öğretim kurumu?

Güzel Sanatlar Lisesi veya Müzik Alan/Dalı bulunan liseler ()

Diğer ()

6. Transkriptinizde bulunan Genel Not Ortalamanız (AGNO) kaçtır?

0,00-0,99 arası ()

1,00-1,99 arası ()

2,00-2,49 arası ()

2,50-2,99 arası ()

3,00-3,49 arası ()

3,50-4,00 arası ()

7.Bireysel çalgınız?

Piyano() Keman() Viyola() Viyolonsel() Flüt()

Bağlama()

Gitar() Ud() Klarnet() Saksafon() Şan()

Kontrbas()

8.En sık dinlediğiniz müzik türü nedir?

Türk Sanat Müziği() Türk Halk Müziği() Arabesk Müzik() Rock Müzik()

Pop Müzik() Klasik Müzik() Rap Müzik() Diğer()

Aşağıdaki her ifadeyi okuduktan sonra, buna ne derecede katıldığınızı ya da katılmadığınızı, her iki ders için ayrı ayrı olmak üzere; ifadenin yanındaki kutucuklardan yalnızca bir tanesini (X) şeklinde işaretleyerek, belirtiniz.	GELENEKSEL TÜRK HALK MÜZİĞİ					GELENEKSEL TÜRK SANAT MÜZİĞİ				
	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
GTM: Geleneksel Türk Müziği										
GTHM: Geleneksel Türk Halk Müziği(GTHM)										
GTSM: Geleneksel Türk Sanat Müziği (GTSM)										
1. GTM dersleri sevdiğim derslerdir.	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
2. GTM dersleri ilgi çekicidir.	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
3. GTM derslerine çalışmak sıkıcıdır.	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
4. GTM derslerinde verilen her eseri zevkle çalışırım	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
5. GTM dersleriyle ilgili konuşmaktan zevk alırım.	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
6. Mezun olduktan sonra, GTM ile ilgili hiç bir şey duymak istemem.	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
7. GTM dersleri kendime olan güvenimi artırır.	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
8. GTM derslerinde öğrendiklerimin diğer derslere de yararı olacağını düşünürüm.	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
9. GTM derslerinde öğrendiklerimin, uygulamada beklentilerime cevap veremeyeceğini düşünürüm	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
10. GTM dersleri kendi kültürümüzü yaşatmamız açısından önemlidir.	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
11. GTM dersleri olmaksızın tamamlanacak bir eğitimin yetersiz olacağını düşünürüm.	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
12. GTM derslerinde öğrendiklerimin öğretmenlik mesleğinde gerekli olacağına inanmam.	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
13. GTM derslerine geç kalmak beni rahatsız eder.	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
14. GTM dersleri kendi kültürümüzün öğrenilmesi açısından önemlidir.	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
15. GTM derslerindeki repertuar çalışmalarından sıkılırım.	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
16. GTM derslerine diğer derslerimden daha çok önem veririm.	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
17. GTM derslerinde verilen eserleri söylemekten hoşlanırım.	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
18. GTM derslerinin sınıf geçmemde bana sıkıntı yaşatacağından endişe duyarım.	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
19. GTM derslerinin beni kültürel anlamda geliştirdiğine inanırım.	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
20. GTM dersleriyle ilgili etkinliklere (konser v.b.) severek katılırım.	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
21. GTM derslerinde zamanımın boşa harcadığını düşünürüm.	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
22. GTM derslerine mecbur olduğum için çalışırım.	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
23. Boş zamanlarımda GTM derslerinde öğrendiğim eserleri icra ederim.	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
24. GTM derslerinin kuramsal bölümünden hoşlanmam.	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5

EK 3 – Tutum Ölçeği İzni İçin Yapılan Yazışmalar

İLGİLİ MAKAMA

Geliştirmiş olduğum “Geleneksel Türk Müziği Derslerine İlişkin Tutum Ölçeği” ni yüksek lisans tez çalışmasında, Doç. Dr. Elif GÜVEN danışmanlığında müzik öğretmeni adaylarının Geleneksel Türk Müziği derslerine ilişkin tutumlarını ölçmek amacıyla Yüksek Lisans öğrencisi Neşe KAYA tarafından kaynakça belirterek kullanmasına tarafımca izin verilmiştir.

Doç. Dr. Yavuz şEN

22.04.2021

Atatürk Üniversitesi,
Güzel Sanatlar Fakültesi,
Müzik Bilimleri Bölümü

Merhaba Sayın Hocam,

Ben Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Neşe KAYA.

Geliştirmiş olduğunuz “Geleneksel Türk Müziği Derslerine İlişkin Tutum Ölçeği” ni, yüksek lisans tez çalışmam için Doç. Dr. Elif GÜVEN danışmanlığında müzik öğretmeni adaylarının Geleneksel Türk Müziği derslerine ilişkin tutumlarını ölçmek amacıyla kaynakça belirterek kullanmak istiyorum. Bu ölçeği kullanmama izin vererseniz memnun olurum.

Saygılarımla
Neşe KAYA
Balıkesir Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans Öğrencisi

Yukarıda belirtilen materyalin kullanımı için izin verilmiştir.

Doç. Dr. Yavuz ŞEN

Tarih: 22.04.2021

İmza

EK 4 – Bilgilendirilmiş Onam Formu

MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ GELENEKSEL TÜRK MÜZİĞİ DERSLERİNE İLİŞKİN TUTUM VE GÖRÜŞLERİ

Bu ölçekteki sorular, müzik öğretmeni adaylarının Geleneksel Türk Müziği (GTM) Dersleri'ne ilişkin tutumlarını ölçmek amacıyla hazırlanmıştır. Birinci bölümde online sistemde sunulan bilgilendirilmiş onam formunu okuyup araştırmaya katılmayı onayladığınıza dair ilgili kutucuğu işaretlemeniz gerekmektedir. Bu işaretleme onam imzanız yerine geçecektir. İlgili kutucuğu işaretlemediğiniz takdirde onay vermemiş sayılır ve bu durumda araştırmaya devam etmezsiniz. İkinci bölümde kişisel bilgilerinizle ilgili sorulara yanıt vermeniz istenecektir. Son bölümde ise Geleneksel Türk Müziği Derslerine İlişkin Tutum Ölçeği'ne ait sorular bulunmaktadır. Çalışmada soruları yanıtlamak için tahminen 10 dakika ayırmanız istenmektedir. Araştırmaya sizin dışınızda tahminen 100 kişi katılacaktır.

Çalışmanın amacına ulaşması için sizden beklenen, bütün soruları eksiksiz, kimsenin baskısı veya telkini altında olmadan yanıtlamanızdır. Bu formu okuyup onaylamanız, araştırmaya katılmayı kabul ettiğiniz anlamına gelecektir. Çalışmadan elde edilecek bilgiler tamamen araştırma amacı ile kullanılacak olup kişisel bilgileriniz gizli tutulacaktır.

Katkılarınız için teşekkür ederiz.

Doç. Dr. Elif GÜVEN
Neşe Kaya (Yüksek Lisans Öğrencisi)

Yukarıda yer alan ve araştırmadan önce katılımcıya verilmesi gereken bilgileri okudum ve katılmam istenen çalışmanın kapsamını ve amacını, gönüllü olarak üzerime düşen sorumlulukları anladım. Çalışma hakkında açıklama yukarıda adı belirtilen araştırmacılar tarafından yapıldı. Bu koşullarda söz konusu araştırmaya kendi isteğimle, hiçbir baskı ve telkin olmaksızın katılmayı kabul ediyorum *

Onaylıyorum()

EK 5 – 2006 Müzik Öğretmenliği Lisans Programı

MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMI

I. YARIYIL					II. YARIYIL				
KODU	DERSİN ADI	T	U	K	KODU	DERSİN ADI	T	U	K
A	Müziksel İşitme Okuma Yazma I	2	2	3	A	Müziksel İşitme Okuma Yazma II	2	2	3
A	Piyano I	1	0	1	A	Piyano II	1	0	1
A	Bireysel Çalgı I	1	0	1	A	Bireysel Çalgı II	1	0	1
A	Bireysel Ses Eğitimi I	1	0	1	A	Bireysel Ses Eğitimi II	1	0	1
A	Okul Çalgıları I (Gitar-Bağlama-Blokflüt)	0	2	1	A	Okul Çalgıları II (Gitar-Bağlama-Blokflüt)	0	2	1
GK	Müzik Kültürü	2	0	2	A	Koro I	0	2	1
GK	Felsefe	2	0	2	GK	Genel Müzik Tarihi	2	0	2
GK	Türkçe I: Yazılı Anlatım	2	0	2	GK	Türkçe II: Sözlü Anlatım	2	0	2
GK	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I	2	0	2	GK	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II	2	0	2
GK	Yabancı Dil I	3	0	3	GK	Yabancı Dil II	3	0	3
MB	Eğitim Bilimine Giriş	3	0	3	MB	Eğitim Psikolojisi	3	0	3
TOPLAM		19	4	21	TOPLAM		17	6	20
III. YARIYIL					IV. YARIYIL				
KODU	DERSİN ADI	T	U	K	KODU	DERSİN ADI	T	U	K
A	Müziksel İşitme Okuma Yazma III	2	2	3	A	Müziksel İşitme Okuma Yazma IV	2	2	3
A	Piyano III	1	0	1	A	Piyano IV	1	0	1
A	Bireysel Çalgı III	1	0	1	A	Bireysel Çalgı IV	1	0	1
A	Bireysel Ses Eğitimi III	1	0	1	A	Bireysel Ses Eğitimi IV	1	0	1
A	Koro II	2	2	3	A	Koro III	2	2	3
A	Armoni-Kontrpuan-Eşlik I	2	0	2	A	Armoni-Kontrpuan-Eşlik II	2	0	2
A	Geleneksel Türk Halk Müziği	2	0	2	A	Geleneksel Türk Halk Müziği Uygulaması	0	2	1
A	Okul Çalgıları (Gitar-Bağlama-Blokflüt) III*	0	2	1	A	Elektronik Org Eğitimi*	0	2	1
GK	Türk Müzik Tarihi	2	0	2	GK	Bilgisayar II	2	2	3
GK	Bilgisayar I	2	2	3	GK	Türk Eğitim Tarihi*	2	0	2
MB	Öğretim İlke ve Yöntemleri	3	0	3	MB	Ölçme ve Değerlendirme	3	0	3
TOPLAM		18	8	22	TOPLAM		16	10	21
V. YARIYIL					VI. YARIYIL				
KODU	DERSİN ADI	T	U	K	KODU	DERSİN ADI	T	U	K
A	Müzik İşitme Okuma Yazma V	2	0	2	A	Müziksel İşitme Okuma Yazma VI	2	0	2
A	Piyano V	1	0	1	A	Piyano VI	1	0	1
A	Bireysel Çalgı V	1	0	1	A	Bireysel Çalgı VI	1	0	1
A	Armoni- Kontrpuan-Eşlik III	2	0	2	A	Armoni-Kontrpuan-Eşlik IV	2	0	2
A	Koro IV	1	2	2	A	Koro V	1	2	2
A	Orkestra/Oda Müziği I	1	2	2	A	Orkestra/Oda Müziği II	1	2	2
A	Geleneksel Türk Sanat Müziği	2	0	2	A	Geleneksel Türk Sanat Müziği Uygulaması	0	2	1
A	Eşlik Çalma*	0	2	1	A	Çalgı Bakım Onarım Bilgisi*	0	2	1
A	Eğitim Müziği Dağarı	2	0	2	A	Müzik Biçimleri	2	0	2
GK	Güncel ve Popüler Müzikler*	2	0	2	MB	Sınıf Yönetimi	2	0	2
MB	Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı	2	2	3	MB	Özel Öğretim Yöntemleri I	2	2	3
TOPLAM		16	8	20	TOPLAM		14	10	19
VII. YARIYIL					VIII. YARIYIL				
KODU	DERSİN ADI	T	U	K	KODU	DERSİN ADI	T	U	K
A	Piyano VII*	1	0	1	A	Koro ve Yönetimi	0	2	1
A	Bireysel Çalgı VII	1	0	1	A	Orkestra/Oda Müziği ve Yönetimi	1	2	2
A	Koro VI	2	2	3	A	Bireysel Çalgı ve Öğretimi	1	0	1
A	Orkestra/Oda Müziği III	1	2	2	A	Okul Öncesi Müzik Eğitiminde Genel Yaklaşımlar*	0	2	1
A	Türk Müziği Çökseslendirme*	0	2	1	A	Eğitim Müziği Besteleme	2	2	3
A	Özel Öğretim Yöntemleri II	2	2	3	A	Piyano ve Öğretimi	1	0	1
GK	Topluma Hizmet Uygulamaları	1	2	2	MB	Öğretmenlik Uygulaması	2	6	5
GK	Oyun, Dans ve Müzik*	0	2	1	MB	Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi	2	0	2
GK	Bilimsel Araştırma Yöntemleri	2	0	2	MB	Özel Eğitim*	2	0	2
MB	Rahberlik	3	0	3					
MB	Okul Deneyimi	1	4	3					
TOPLAM		14	16	22	TOPLAM		11	14	18

GENEL TOPLAM	Teorik	Uygulama	Kredi	Saat
	125	76	163	201

A: Alan ve alan eğitimi dersleri, MB: Öğretmenlik meslek bilgisi dersleri, GK: Genel kültür dersleri

EK 6 – 2018 Müzik Öğretmenliği Lisans Programı

I. Yarıyıl					II. Yarıyıl				
Dersin Adı	T	U	K	AKTS	Dersin Adı	T	U	K	AKTS
MB Eğitim Giriş	2	0	2	3	MB Eğitim Sosyolojisi	2	0	2	3
MB Eğitim Psikolojisi	2	0	2	3	MB Eğitim Felsefesi	2	0	2	3
OK Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi 1	2	0	2	3	OK Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi 2	2	0	2	3
OK Yabancı Dil 1	2	0	2	3	OK Yabancı Dil 2	2	0	2	3
OK Türk Dili 1	3	0	3	5	OK Türk Dili 2	3	0	3	5
OK Bilişim Teknolojileri	3	0	3	5	OK Seçmeli 1	2	0	2	3
AE Batı Müziği Teori ve Uygulaması 1	2	2	3	5	AE Batı Müziği Teori ve Uygulaması 2	2	2	3	5
AE Piyano Eğitimi 1*	1	0	1	1	AE Piyano Eğitimi 2*	1	0	1	1
AE Ses Eğitimi 1*	1	0	1	1	AE Ses Eğitimi 2*	1	0	1	1
AE Bireysel Çalgı Eğitimi 1*	1	0	1	1	AE Müzik Kültürü	2	0	2	2
Toplam	19	2	20	30	Toplam	20	2	21	30
III. Yarıyıl					IV. Yarıyıl				
Dersin Adı	T	U	K	AKTS	Dersin Adı	T	U	K	AKTS
MB Türk Eğitim Tarihi	2	0	2	3	MB Öğretim Teknolojileri	2	0	2	3
MB Öğretim İlke ve Yöntemleri	2	0	2	3	MB Eğitimde Araştırma Yöntemleri	2	0	2	3
MB Seçmeli 1	2	0	2	4	MB Seçmeli 2	2	0	2	4
AE Seçmeli 1	2	0	2	4	OK Seçmeli 2	2	0	2	3
AE Müzik Öğrenme ve Öğretim Yaklaşımları	2	0	2	3	AE Seçmeli 2	2	0	2	4
AE Türk Halk Müziği Teori ve Uygulaması 1	1	2	2	3	AE Müzik Öğretimi Programları	2	0	2	3
AE Bağlama Eğitimi 1**	1	0	1	1	AE Türk Halk Müziği Teori ve Uygulaması 2	1	2	2	2
AE Çoksesli Koro 1	1	2	2	3	AE Bağlama Eğitimi 2**	1	0	1	1
AE Armoni ve Eşikleme 1	2	0	2	3	AE Çoksesli Koro 2	1	2	2	2
AE Batı Müziği Tarihi	2	0	2	2	AE Armoni ve Eşikleme 2	2	0	2	2
AE Bireysel Çalgı Eğitimi 3*	1	0	1	1	AE Türk Müziği Tarihi	2	0	2	2
Toplam	18	4	20	30	Toplam	20	4	22	30
V. Yarıyıl					VI. Yarıyıl				
Dersin Adı	T	U	K	AKTS	Dersin Adı	T	U	K	AKTS
MB Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi	2	0	2	3	MB Eğitimde Ahlak ve Etik	2	0	2	3
MB Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme	2	0	2	3	MB Sınıf Yönetimi	2	0	2	3
MB Seçmeli 3	2	0	2	4	MB Seçmeli 4	2	0	2	4
OK Seçmeli 3	2	0	2	3	OK Seçmeli 4	2	0	2	3
AE Seçmeli 3	2	0	2	4	AE Seçmeli 4	2	0	2	4
AE Türk Sanat Müziği Teorisi ve Uygulaması 1	1	2	2	3	AE Türk Sanat Müziği Teorisi ve Uygulaması 2	1	2	2	3
AE Gitar Eğitimi ve Eşikleme 1**	1	0	1	1	AE Gitar Eğitimi ve Eşikleme 2**	1	0	1	1
AE Türk Halk Müziği Korusu 1	1	2	2	4	AE Türk Halk Müziği Korusu 2	1	2	2	1
AE Orkestra - Oda Müziği 1	1	2	2	4	AE Orkestra - Oda Müziği 2	1	2	2	3
AE Bireysel Çalgı Eğitimi 5*	1	0	1	1	AE Okul Müziği Dağın	2	0	2	3
Toplam	15	6	18	30	Toplam	17	6	20	30
VII. Yarıyıl					VIII. Yarıyıl				
Dersin Adı	T	U	K	AKTS	Dersin Adı	T	U	K	AKTS
MB Öğretmenlik Uygulaması 1	2	6	5	10	MB Öğretmenlik Uygulaması 2	2	6	5	10
MB Okullarda Rehberlik	2	0	2	3	MB Özel Eğitim ve Kaynaştırma	2	0	2	3
MB Seçmeli 5	2	0	2	4	MB Seçmeli 6	2	0	2	4
AE Seçmeli 5	2	0	2	4	OK Toplama Hizmet Uygulamaları	1	2	2	3
AE Orkestra - Oda Müziği 3	1	2	2	3	AE Seçmeli 6	2	0	2	4
AE Türk Sanat Müziği Korusu 1	1	2	2	3	AE Orkestra - Oda Müziği 4	1	2	2	3
AE Orff Çalgıları	2	0	2	2	AE Türk Sanat Müziği Korusu 2	1	2	2	3
AE Bireysel Çalgı Eğitimi 7*	1	0	1	1	Toplam	11	12	17	30
Toplam	13	10	18	30	Toplam	11	12	17	30
Genel Toplam									
MB Meslek Bilgisi	44	12	50	86	56	32			
OK Genel Kültür	26	2	27	42	28	17			
AE Alan Eğitimi	63	32	79	112	95	51			
Toplam	133	46	156	240	179	100			

